

Parosifa fain Pol-ke wi Rom wia siisimomak

Miimow opora

Pol Korin owowa-pa ikok parosifa fain siisimok. Rom ikiwep wi Kristen teeria wia urufowa naep amisa wiemi siisimok. O neeke lawisiw wiamiya ikok, ikoka Spen ikiwep Mua Maneka opora wia maakinen naek. Kraiss opor eliwa parosifa-pa ariman akena maek, ne wi Kraiss ookimik nain wi kamenap ikemik nain pun maek.

Parosifa siisimemi maa maneka maek nain feenap, wi mua Mua Maneka opora wiar opimik nain Mua Maneka wi mua kaken eliwa-ke wia naiya. Miiw emeria mua unowiya pina onimik, wi Yuuda, ne owow oko pun. Naapeya Mua Maneka wia kemalep wia aawowa naek. Wi Yeesus Kraiss opora wiar ookiwwin Mua Maneka-ke wia aaweya ona womar wiar ikaikuan, ne Yeesus Kraiss weepe wiar ikainon.

Mua Maneka mua oko aawinon-na mua nain iwwawun onaiya akena arinon. Moram Mua Maneka o wameiya ikainon ne ona Ewar pun kema-pa wiar taanep ikainon. Ne pina ne umowa-ke o me poraikuan.

1 ¹Aria yo Pol-ke parosifa fain ni Rom nia siisimomiyem. Yo Yeesus Kraiss uwwow mua-ke. Mua Maneka-ke efa pepekimeya yo aposel arep Yeesus opor eliwa wia maakem-miawiyem, mua nain-ke. ²Opor eliwa mua ikoka ekapowa maek nain Mua Maneka ona iiriwwin maep-pueya wi profet-ke wia maakemi maifa-pa siisimep-puiwwin ikua, opora nain. ³⁻⁴Opor eliwa nain ona Muuka maek. Nain yiena Maneka Yeesus Kraiss naneka. Eena saria maneka Dewit kerekera-pa imenareya Dewit nembesir teeria-ke naemik. O umep ikaeya Mua Maneka-ke iikirowak. Iikiroweya Ewar Eliwa-ke ariman wuak. O Mua Maneka muukiya kekanowa onaiya ikua. ⁵Ne Mua Maneka o unuma-pa aposel uwwowa yia wuap yia asipam-ikaiya. Naeya miiw unowa ne owow unowa wi kema kirep Yeesus Kraiss opora wiar opap ookuk naep ikiwemi wia maakem-miawimik. ⁶⁻⁷Ni Rom pun naap ne Mua Maneka ona nia naeya ni aakisa Yeesus teeria wiar ikeman. Naeya yo parosifa fain nia sesekomami feenap nia maiyem, ni Mua Maneka ona eena nia kookalep nia aaweya ona

teeria kakeniw wiar ikeman nain. Auwa Mua Maneka, ne yiena Maneka Yeesus Krai wi ikos nia kemalep kema sonom eliwa niuk.

Pol Rom wiar ikiwowa kema manekiw ikua

⁸Aria yo kiikir feenap mainen, ni kekanep Yeesus Krai opora kekanowa wiar opap ookam-ikaيمان nain miiw unowa iiriw meta arimok. Muut nain Yeesus Krai unuma-pa Mua Maneka sira eliwa naakiyem. ⁹⁻¹⁰Yo aakisa opora fain makena-ke, Mua Maneka opor makena-ke efar nainok. O eena yo anane fariyem nain, ne yena kemaniya uuwomami o Muuka opor eliwa piomiyem nain. Makena feenap, yo anane Mua Maneka faremi ni nia naiyem. Ne pun nokariyem, o era-ko imenomeya ikip ni nia urufinen.

¹¹Mua Maneka sira-sira kamenap yia asipiya nain-ko yena miir onaiya ikip nia maakemkun ni kekanowa aaweka naep yo nia urufowa kema manekiw ikaiyem. ¹²Yo feenap maep ikiwowa maiyem, yiena unowiya Krai opora opami Krai sira ookimik, nain aakunemi kema yiam iikirowam-ikaiyen. Naap onami yiam ane-kekanowami i unowiya kekanep opora naap opap ikaiyen.

¹³Emar unowik, ni fain pun amisareka naep, yo niar ikiwowa fofa wuwowa unowa arem. Nain maa-ke efa imenareya me niar ikiwem. Yo wi owow papako iiriw wia asipamkun Yeesus opora wiar opamik nain makena wiar urufamik. Naapeya nis pun naap nia asipekam naep niar ikiwinen akena naiyem. ¹⁴Nain yo me uuwowa-ko me ikua. Ikiwep Yeesus opor eliwa wi Grik wia maakemi wi owow oko oko pun wia maakem-miawiyem akena. Wi mua amis maneka onaiya ikemik nain, ne wi amis marewa nain pun unowiya wia maakem-miawiyem. ¹⁵Naapeya ni Rom pun niar ikiwep Yeesus opor eliwa nia maakowa nain manek akena kema urupiyem.

Pol Yeesus opor eliwa wia maakowa kekanep ikua

¹⁶Yo Yeesus opor eliwa wia maakowa nain emina me ururiyem. Moram opora nain Mua Maneka kekanowa onaiya ikua, ne wi opora opimik nain Mua Maneka-ke wia aaweya wi pina piipup kakeniw ikaikuan. Wi Yuuda kiikir opora opamik, ne aakisa ni owow oko oko pun opora opaman. ¹⁷Ne oko pun feenap, Yeesus opor eliwa wia maakiwkin amisarep maikuan, Mua Maneka i emeria mua kakeniw ikemik, naap yia naowa nain era feenap ikua. I Yeesus opor eliwa wiar opamkun Mua Maneka-ke i mua kaken eliwa yia naiya, era oko-ko me ikua. Iiriw pun naap ikua, moram Mua Maneka ona opor ara oko nain feenap maek,

“Wi mua Mua Maneka opora wiar opimik nain kaken eliwa wia naiya.”

(Habakuk 2.4)

Naap wia naeya wi anane eliwa ikaikuan.

Wi Mua Maneka mikikira iwemik nain bagiaw wia ofakowinon

¹⁸Aria wi mua Mua Maneka mikikira iwemi sira samora onimik nain Mua Maneka owow iinan-pa ikaiya nain-ke ona bagiaw ariman wuam-ikaiya. Wi mua nain sira samora onami opor makena ookowa era iiwkimik. Naeya mua papako ookowa mika-kofimik. ¹⁹⁻²⁰Wi mua nain Mua Maneka bagiaw wiar urufikuan, moram ona maa muutitik onomakek nain ona wame ofakowak, nain wis-ke amisa wiar ifemakimik. Makena, i Mua Maneka me urufimik, nain iiriw iiriw maa tawerarek nain wiar urufap maimik, “Aa makena, Mua Maneka anane anane ikaiya, ne kekanowa pun naap wiar ikaiya,” naap maimik. Naapeya wi feenap me mauk, “I Mua Maneka me amisarimik.” Wi sailowa me pepeki.

Wi Mua Maneka mikikira iwep wienna inasina kookalimik

²¹Wi Mua Maneka amisaremik. Nain unuma me wiar fakerimik. Ne pun o sira eliwa-ko me naakimik, weetak. Wi kema ne woosa iiwawun wiar momorareya kokom tenow maneka ikemik. ²²Wienna wiam purupemi maimik, “I amis mua-ke,” naap naimik. Nain weetak, wi iiwawun woosa wiar momorarek. ²³Naemi wi Mua Maneka anane ikaiya nain lotu me onowa, wi kiiriw mua miira sirarep fain inasina-ke naimik. I mua umimik, i anane me ikaimik, nain wi mua miira sirarep inasina arowamik. Ne nepa, maa eneka ne ifa pun sirarep inasina arowamik. ²⁴Wi naap momor oniwkin Mua Maneka-ke maek, “Wienna maa, neek onam-ikauk.” Naeya wi wienna kookalowa welawami emin ururowa sira wiam onam-ikemik. ²⁵Wi mua nain Mua Maneka makena-ke me naowa, wienna kema-pa opor wadola ookimik. Naeya wi Mua Maneka lotu onow marew, miiw maa unowa eena Mua Maneka sirarek nain wienna wapena-pa sirarep yienna inasina-ke naimik. Maa unowa nain Mua Maneka-ke onomakek, naapeya i anane o unuma wiar fakeram-ikowa-ke. Makena.

²⁶Ne aria wi naap oniwkin Mua Maneka naap onam-ikauk wia naek. Naeya wi uruw mia samora kemaiw ikok emin ururowa sira oni-ikiwem-ikemik. Feenap, wi emeria wienna mua wia piipup wi-wieniwi wiam opam-ikemik. ²⁷Ne wi mua pun naap, wienna emeria wameiya pokow marew, wi-wieniwi wiam opowa kema manekiw ikemik. Wi emin ururow marew, mua muaiw wiam opam-ikemik. Ne pina neeke mia wiam samoram-ikemik.

²⁸Wi Mua Maneka amis makena nain kema me wiar wuamik. Naeya o mikikira wieya wi iiwawun momoraremik. Wi wienna kookalowa wiam ookami sira samo-samora naap me onowa nain onam-ikemik. ²⁹Sira feenap nain, sira samo-samora onimik, mua oko wia samorimik, maa kookalow manekiw ikaimik, ne mua oko maa wiar samorimik. Maa wiar kema kuemi wirarimik, wiam ifakimimik, riirinimik, ne wadolalimik,

mua oko samor aawinok naep maa wiar iririmimik ne murarow opora wia onimik. ³⁰Mua oko unuma wiar samorimik, Mua Maneka iiwuarimik, mua oko opora iinan wia irimik, yo yaisow naemi unuma wiam pirimik. Wi wiena kema-pa sira samora enuma imenimik, ne wiena onak wiawi opora me wia miimimik. ³¹Wi maa me pupep urufap onimik, opora wia peeskimimik, wiena teeria me wia kemalimik. Wi mua me wia kemalowa wia samo-samorimik. ³²Aria Mua Maneka-ke maek, “Wi mua sira naap onimik nain wi umep epa mukuna neeke ikiwikuan.” Wi opora nain amisaremik, nain sira samora naapiw onam-ikaimik. Me nain muutiw, wi mua papako naap onimik nain pun eliw oneka wia naimik.

Mua Maneka sira makena ookap yia mekawinon

2 ¹Aria oko-ke feenap mainon-na, “Eliwa, Mua Maneka wi mua sira samora onimik nain wia samorinok.” Aria no naap me mae, no nena pun pina sira naap nain onin, naeya nos pun opora-pa ikainan. Moram mua oko wia mekawin nain sira nain-pa nena pun opora-pa name wuin. ²Maa nain ariman, epa kilala-pa ikua. Mua Maneka wi mua naap onimik nain baliwep wia pupep pina wiar mekawiya, nain eliwa-ke. ³Aria wi mua oko pina oniwkin wia mekawin, nain no nena pun wi pina onimik naap nain onin. No feenap main-i, Mua Maneka yo me efa samorinon, no naap main-i? ⁴Ne maa oko pun feenap, no sira samora oneya Mua Maneka iiriw nefa samorowa nain me nefa samorak, ne o manek akena nefa kemalep nefa saliwowa maek. No kema-ko kire naep nefa urufiya-na weetak, no maa nain oram-ke wiar nain. Nain kema-ko me wuin, aa-na kema-ko kirekan.

⁵Yo feenap mainen, no mua woos reenowa-ke, naeya no kema kirowa miatinin. No naap onami nena pina nain manekarow-ikim-ikain. Naapeya Mua Maneka bagiaw maneka wiar urufinan. Fofa eena wi mua baliwep wia mekawap wiena sira samora-pa wia samoriya nain no makena urufinan. ⁶Mua Maneka eena wi mua sira kamenap onam-ikaimik nainiw wia kiripominon. ⁷Feenap, wi mua papako feenap maimik, Mua Maneka eliwa yia naemi unum maneka yiinok, ne umep wiimar iikirimik nain anane ikaiyen. Wi nain naep kekelka ikok sira eliwa onam-ikemik. Naeya ikoka Mua Maneka-ke wia saliwami ona wameiya-pa wia wueya anane eliwa naap ikaikuan. ⁸Ne wi mua papako yamunsiarep yo yaisow naemi opor makena me ookowa, sira samora naap onam-ikaimik. Wi nain ikoka Mua Maneka bagiaw wiar urufap sirirowa aawikuan. ⁹Wi nain iiwawun pina aawikuan, ne kema pun samorarikuan. Makena, wi Yuuda-ke ikoka naap arikuan, ne wi murarowa-pa owow oko oko pun. ¹⁰Ne wi mua sira eliwa ookimik nain, Mua Maneka-ke ni eliwa-ke wia naep unum maneka wiemi kema eliwa wiinon. Wi Yuuda naap wia oninon, ne wi murarowa-pa owow oko oko pun. ¹¹Moram Mua Maneka wi Yuuda ne wi owow oko

oko pun wia rookasowa marew, mua unowiya iiwawun epaskun maneka wia naiya.

¹²Wi owow oko oko Moses sira wuomakek nain me amisaremik, ne Mua Maneka-ke Moses sira nain maemi me wia mekawinon, weetak. Nain wi pina onimik nain ookami makena wia mekawinon. Ne Mua Maneka Moses opaimika-pa wi Yuuda sira wiomakek, nain wi nain me ookowa, pina onikuan-na o sira nain ookap wia mekawami wia samorinon. ¹³Moram wi mua Mua Maneka sira wuomakek nain oram ifana-pa miimimik nain, Mua Maneka-ke feenap me wia nainon, “Ni mua kaken eliwa-ke,” naap me wia nainon, weetak. Mua Maneka sira wuomakek nain wiar miimap ookowa nain-ke makena, Mua Maneka ni mua kaken eliwa-ke wia naiya. ¹⁴Ne wi owow oko oko wi Moses sira wuomakek nain me amisaremik. Nain wi maa kema suuwap anane sira eliwa naap onam-ikaikuan-na wi Moses sira wuomakek nain pepep arowikuan. ¹⁵Sira kamenap onimik nain wiena kema-pa maemi Mua Maneka sira wiar amisarowa saarik arep sira eliwa naap onimik. Ne pun wiena kema-ke naap maimik, “Yo sira eliwa onam,” e “Yo sira samora onam.” ¹⁶Ne aria yo Yeesus opor eliwa anane nia maakemi maiyem, feenap, maa unowa nain ikoka Mua Maneka ona fofa pepekimok neeke Yeesus Kraiss wapena-pa wiar wueya wi mua kema-pa maa pipilimemik nain ariman wuami wia mekawinon.

Wi Yuuda Moses sira baliwep ookeka wia maakek

¹⁷Ne ni Yuuda, ni feenap maiman “I Yuuda-ke, i Moses sira wuomakek nain ookimik, ne Mua Maneka i iisow yia aawok.” Ni naap maemi unuma niam piriman. ¹⁸Ne Mua Maneka maa mauwa onowa nia naiya nain wiar amisareman. Naemi Moses sira wuomakek nain amisarep sira kakeniw ookap eliwa-ke naiman. ¹⁹Ni wi owow oko oko feenap wia maiman, “Wi mua mokok opa saarik Mua Maneka me amisaremik. Naeya is-ke wia maakemkun wi parinarep amisaruk.” Ni uuwowa naap niam naiman. ²⁰Ne wi woosa baliwep me kema suuwimik, ne wi takir kema saarik ikemik nain kema wia fooku naep oniman. ²¹Wi owow oko oko suule wiiman, ne sira unowa nain niena-ko me ookiman-i? Ni feenap wia maakiman, “Mua oko maa me wiar ikum aaweka,” naap maep-puap niena eliw ikumarowen-i? ²²Ne wia maakiman, “Mua oko emeria me wiar mufeka.” Naap maep-puap niena pun uruw mia niam kaikiman-i? Wi mua miira sirarep inasina arowimik nain wia miatiniman, nain ni sirin koor wiar ikiwep maa wiar ikum aawowa eliwa-ki? ²³Aria ni feenap, niena unuma niam pirami maiman, “Moses sira wuomakek nain i amisaremik, yiena yiarik,” naap maiman. Nain ni niena sira maneka nain puukiman. Ni naap onami Mua Maneka emina me ururowowa nain emina ururowiman. ²⁴Ni sira-sira naap oniman. Naeya opora iiriw Mua Maneka maek nain pepep akena nia maek, feenap,

“Ni Yuuda muuta nain wi owow oko oko-ke Mua Maneka unuma iiwawun wiar poraimik.” *(Aisaiya 52.5, Esekiel 36.22)*

Mua Maneka opora wiar ookowa nain maa maneka-ke

²⁵Aria ni Mua Maneka sira baliwep ookowen-na mia kanima puukaman nain niam ilenap ikowen, i Mua Maneka teeria-ke naep. Ne ni sira puukowen-na ni mia kanima puukaman nain Mua Maneka mokoka-pa oram saarik ikowen. ²⁶Wi owow oko oko, mia kanima me puukimik, nain wi Mua Maneka sira baliwep ookikuan-na Mua Maneka mokoka-pa wis-ke mia kanima puukowa saarik ikaikuan, maken-i? ²⁷Ni Yuuda-na, ni mia kanima puukowa-ke, ne sira Moses iiriw niomakek nain ni niena sira nain puukiman. Ne wi owow oko oko, mia kanima me puukimik, nain wi mua papako Mua Maneka sira baliwep ookimik. Neeke wis-ke nia urufap nia maikuan, “Ni Mua Maneka sira amisareman, nain niena sira nain puukaman,” naap nia maikuan. ²⁸Moram ni unuma muutiw i Yuuda-ke niam naiman nain ni me kakeniw Yuuda-ke nia naiyem. Ne mia kanima puukowa nain pun me mia muutiw maa-ke, weetak. Mua wia ilenowa-ke. ²⁹Mua o Yuuda kakeniw-ke wame nainok naep-na o woosa ne kema tepak iiwawun Yuuda mua ikok Mua Maneka sira baliwep ookinok. Ne mia kanima puukowa onoma pun naap, me kae sira muutiw ookami puukimik, weetak. Mua Maneka sira baliwep wiar ookami ona teeria wiar ikainok. Nain ona Ewar Eliwa-ke wia asipam-ikaeya wi naap onimik. Naapeya wi me mua fain-ke unum maneka wiimik, weetak. Ona Mua Maneka-ke unum maneka wiinon.

Sira samora sira eliwa me ifemakinon

3 ¹Aria no naap mainan, “Naapeya i Yuuda ikemik nain maa oram-ki? Ne i mia kanima puukimik nain pun oram-ki?” Naap mainan. ²Weetak, i Yuuda-na Mua Maneka-ke iiriw maa eliwa sira-sira yiomakek. Ne maa manek akena nain feenap, ona opor unowa i wapena-pa yiar wuak. ³Makena, i Yuuda papako Mua Maneka opora me ookamik, nain kamenap? Wi naap oniwkin Mua Maneka opora maek nain pun makena me arowinon-i? Naap maiyen-i? ⁴Weetak akena, moram Mua Maneka ona opor ara oko siisimep-puiwkin ikua nain feenap maek, “Mua Maneka, no opora maen nain-ke makena arinon. Ne wis-ke nefa maikuan-na ‘No opor onom marew nain yia mekawin,’ naap maikuan-na nos-ke sira kakeniw onami wia nomakinan.”

(Someka 51.4)

Naapeya wi mua unowiya iiwawun wadolalikuan, ne Mua Maneka-ke waisow opora ne sira makena anane naap ikaiya. ⁵Aria i sira samora yiar urufap maimik, Mua Maneka waisow sira eliwa akena-ke. Naapeya i miiw mua kema suuwowa wiokami feenap eliw maiyen-i, “Mua Maneka

i sirirowa yiiya nain kakeniw me oniya.” Naap-i? ⁶Weetak akena, naap me maiyen. Mua Maneka sira kakeniw me ikekak-na yia mekawowa me pepep.

⁷Aria oko pun, mua-ko feenap wame mainon-na, “Yo opor wadola-ke Mua Maneka opor makena nain ariman wiar aroweya unum maneka naap wiar manekarem-ikaiya. Ne moram naep pina mua-ke efa naemi yoowa yiinon?” Naap eliw mainon-i? Weetak. ⁸Naapeya ni feenap maeka, “Arika, i sira samora naap onam-ikaiyen, naeya ikoka i sira samora-pa neeke Mua Maneka sira eliwa ariman wiar areya ileniyen.” I naap-ko me maemik, nain mua papako-ke oram maneka yia maimik, “Wis-ke naap maimik.” Wi naap naimik nain ikoka Mua Maneka-ke pina wia kiripominon.

Mua kuisow-ko sira eliwa me oniya

⁹Aria i kamenap maiyen? I Yuuda-na Mua Maneka mokoka-pa mua kaken eliwa-ke, ne wi owow oko oko wia, naap maiyen-i? Weetak akena, naap maowa-ko me ikua. Yo iiriw nan maem naneka, i Yuuda, wi Grik, i unowiya epaskun, pina-ke yia wakesimep ikua. ¹⁰Moram Mua Maneka opor unowa feenap maek,

“Mua kuisow kakeniw-ko me ikaimik, weetak akena.

¹¹ Mua unowiya Mua Maneka sira baliwep-ko me wiar amisaremik. Ne mua unowiya Mua Maneka kema-ko me wuimik, weetak.

¹² Wi unowiya Mua Maneka mikikira iwemik. Naapeya o mokoka-pa mua sira eliw marew ikaimik. Naeya wi weetak akena. Mua kuisow sira eliwa-pa-ko me ikaimik, weetak akena.

(Someka 14.1-3, 53.1-3, Saveman 7.20)

¹³ Wi opora aakunimik nain mudi wiarowa saarik arimik. Naeya opor wadola senam akena uuwunimik. Wi opora maimik nain-ke mua wia samoriya, ifa mueyarowa saarik. *(Someka 5.9, 140.3)*

¹⁴ Mua oko kema wia bagiwirami opor samora wiemi wia sarinimik.

(Someka 10.7)

¹⁵ Aria mua wia ifakimu naep wia wuimik.

¹⁶ Epa kaanek ikiwimik nain sira samo-samora imenami emeria mua wia ekerimik.

¹⁷ Mua oko wiamiya sira eliwa-pa pokowa nain wi kema marew.

¹⁸ Mua Maneka me keker opimik.” *(Aisaiya 59.7, Someka 36.1)*

Mua Maneka opora naap maek. ¹⁹Aria i fain amisaremik, Mua Maneka-ke i Yuuda sira eliwa ookeka naep sira unowa Moses maakeya yiomakek. Naeya i sira unowa nain tepak-pa ikemik. Naapeya i mua kuisow feenap maep sailowa me pepep, “Yo me amisarep sira samora onam,” weetak. Ne i miiw mua unowiya Mua Maneka mokoka-pa pina onaiya ikemik.

²⁰Moram sira ookowa nain, mua kuisow Mua Maneka mokoka-pa pina

marewa-ko me ikaimik, weetak. Mua Maneka sira yiomakek nain-ke kema yia fookeya sira samora ne sira eliwa amisaremik. Neeke i pina onimik nain yiam amisaremik.

Yeesus Krais opora opiwkin Mua Maneka-ke mua kaken eliwa wia maiya.

²¹Ne aria, aakisa Mua Maneka emeria mua kaken eliwa yia naiya nain era ariman arek. Nain me i Moses sira wuomakek nain ookimik neeke kaken eliwa yia naiya, weetak. Era enuma wiimar imenarowa nain iiriw Moses opora siisimok nain maek, ne wi profet pun maemik nain era makena-ke naemik. ²²Nain feenap, Mua Maneka-ke Yeesus Krais ekimapa wi o opora wiar opiwkin wi emeria mua kaken eliwa-ke wia naiya. Mua eena opora wiar opimik nain unowiya eliwqa ikaikuan, me wi owow oko oko muutiw, i Yuuda pun naap. ²³Moram i unowiya pina onami Mua Maneka sira eliwa onowa yia maakek nain i uferamik. ²⁴Nain, i eena Yeesus opora wiar opimik nain Mua Maneka-ke mua kaken eliwa yia naiya. O pina yia kema suuwap manek akena yia kemalep Yeesus Krais sesekak. Os-ke pina yiar aawep ona mia-pa wame wueya i pina marew ikemik. Naeya Mua Maneka mua kaken eliwa yia naiya. ²⁵Yeesus-na mua pina wiar iirarowa naep Mua Maneka-ke sesekak. O umep aka sawikak. Wi mua o opora wiar opimik nain pina wiar ipiweya Mua Maneka bagiaw me wiinon. Naap onami Mua Maneka ona sira kakeniw ookami yia mekawiya nain ariman wuak. Feenap, o iiriw wi pina onam-ikemik nain kema wiar suuwam-ikua, nain me wia samoram-ikua. ²⁶Ne aakisa pun ona sira kakeniw ariman wuiya, Mua Maneka kakeniw akena-ke, ne wi Yeesus opora wiar opimik nain kaken eliwa-ke wia naiya.

²⁷Naapeya i Moses sira wuomakek nain ookami unuma eliw yiam piriyen-i? Weetak. I unuma yiam pirowa nain onoma-ko me ikua. Aria i kamenap onamkun Mua Maneka i kaken eliwa-ke yia nainon? I Moses sira wuomakek nain baliwep ookamkun naap yia mainon-i? Nain weetak. I Yeesus opora wiar opiyen-na makena. ²⁸Moram i feenap maimik, i Yeesus Krais opora opowa-pa i Mua Maneka mokoka-pa kaken eliwa aremik, me Moses sira ookowa-pa eliwa aremik.

²⁹Aria i feenap maiyen-i? Mua Maneka i Yuuda muutiw yia kakaltiya, wi owow oko weetak-i? Naap weetak, wis pun wia kakaltiya. ³⁰Moram Mua Maneka waisow muuta, os-ke i mua mia kanima puukimik nain Yeesus Krais opora wiar opamkun-na kaken eliwa yia naiya, ne wi mia kanima me puukimik nain pun sira kuisow naapiw wia naiya. ³¹Ne aria i feenap maimik, Yeesus Krais opora wiar opowa nain maa maneka-ke. Naap maemi sira eena Moses wuomakek nain sisina-pa wuiyen-i? Weetak. Yeesus opora wiar opimik neeke yiam kekanowap sira nain pun ookam-ikaiyen.

Mua Maneka Abraham mua kaken eliwa-ke naek

4 ¹Aria Mua Maneka wi Yeesus Krai opora wiar opowa muuta nain wi mua kaken eliwa-ke wia naiya. Naeya yiena nomokow fiira Abraham kamenap maiyen? ²⁻³Mua Maneka opora o feenap maek, “Abraham eena Mua Maneka opora wiar opow muuta nain mua pina marew, mua kaken eliwa-ke naek.” *(Yenesis 15.6)*

Naeya o sira eliwa ookow muuta nain Mua Maneka mua kaken eliwa-ke naekak-na o eliw unuma wame pirekak. Nain o Mua Maneka mokoka-pa unuma wame pirowa me pepeke.

⁴Aria i miw mua sira feenap, maa uwap sesa opimik, me oram aawimik, weetak. Nain yiena uuwamkun sesa yiimik. Nain Mua Maneka i mua pina marew, mua kaken eliwa-ke yia naowa nain me sesa-ke.

⁵Ne mua-ko feenap me wame mainon, “Yo sira eliwa oniyem nain Mua Maneka-ke mua kaken eliwa-ke efa nainok.” Nain naap me mainok, weetak, oram Mua Maneka opora wiar opap feenap mainok, “I pina mua nain Mua Maneka-ke pina yiar kakenap yia aawiya,” naap mainok. O Mua Maneka opora wiar opiya neeke o pina marew, mua kaken eliwa-ke nainon. ⁶⁻⁸Iiriw owow saria maneka Dewit pun opora kuisow nainiw maek. Feenap:

“Wi mua eena Mua Maneka pina wiar iirariya nain, ne sira puukiwkin kema me wiar suuwiya nain, wi eliw kemeluk. Ne wi mua eena Mua Maneka no pina marew wia naiya nain kema eliw iw ikauk.” *(Someka 32.1-2)*

Naap maek. Wi kemelimik nain me wi Moses sira ookow muuta nain Mua Maneka mua kaken eliwa-ke wia naiya, weetak. Wi opora opow muuta nain mua kaken eliwa-ke wia naiya.

⁹Aria kemelowa maek nain i mua mia kanima puukamik nain muutiw eliw kemelien-i? Ne wi mua mia kanima me puukimik nain weetak-i? Ae, wis pun kemeluk, moram i anane Mua Maneka opora ara oko feenap maimik, “Abraham eena Mua Maneka opora wiar opeya o mua kaken eliwa-ke naek.” ¹⁰Nain ni fain kema suuweka, Abraham mia kamenap ikaeya Mua Maneka-ke naap maek. O iiriw mia kanima puukap ikaeya maek-i, e me puukowa ikaeya maek? Ae, iiriw mia kanima me puukowa ikaeya naap maek. ¹¹Aria naap ikok aakisa fan Abraham mia kanima puukomamik. O mia kanima puukak nain, fain amisarowa-ke, feenap, Mua Maneka-ke o pina marew, mua kaken eliwa-ke naek. Naapeya makena, wi mua mia kanima me puukimik, nain wi Mua Maneka opora wiar opimik, neeke wi Abraham era wiar ookimik naiyen. Naeya Mua Maneka opora opimik nain teeria maneka onoma os. Naapeya wi nain Abraham onaiya Mua Maneka-ke wi pina marew wia naiya. ¹²O wi mia kanima puukow teeria nain wiena nomokow fiira-ke. Aria o iiriw mia

kanima me puukowa ikok Mua Maneka opora wiar opam-ikua. Naeya wi naap Abraham yiena nomokow fiira-ke naep sira wiar ookami Mua Maneka opora wiar opam-ikauk.

Wi Mua Maneka opora opimik nain os-ke makena wia opominon

¹³Iriw Mua Maneka ona Abraham ne ona nembesir onaiya opora fain wia maakemi koonowak, feenap, “Ni ikoka miiw maa muutitik nain onamiarowen,” naap maek. Aria opora maakep koonowak nain me Moses sira ookowa-pa makena wiar arek, weetak. Mua Maneka opora wiar opeya o kaken eliwa naek. Nan opora nain makena arek. ¹⁴⁻¹⁵Moses sira wuomakek nain i puukamkun Mua Maneka kema yia bagiwiriya. Aria Moses sira-ko me wuekak-na ni sira puukam-ikaiman, naap me yia naekamik. Nain wi Moses sira wuomakek nain ookami miiwa fain eliw onamiarekamik-na aria Mua Maneka opora wiar opowa nain kemen marewa ikekak. Naeya Abraham opora maakep koonowak nain pun makena me wiar arekak.

¹⁶Naapeya Mua Maneka wia kemalep wia aawok. Naeya ona opora Abraham maakep koonowak nain o opora wiar opimik nain muutiw makena wiar ariya. Me wi mua Moses sira wuomakek nain ookimik nain muutiw, weetak, opora opow sira Abraham saarik opimik nain pun. Naapeya i unowiya yiena nembesir Abraham waisow. Naeya Abraham nembesir teeria unowiya maa makena nain urufikuan. ¹⁷Moram Mua Maneka opor ara oko Abraham feenap maakek,

“Yo no nefa wuamkun, ikoka miiw unowa nomokow fiira wiar ikainan.” *(Yenesis 17.5)*

Ne aria Abraham Mua Maneka opora wiar opak. Mua Maneka eena mua umimik nain wia iikirowiya, ne pun maa muutitik me ikomakek nain ona maeya imenariya, nain.

¹⁸Mua Maneka feenap Abraham maakek,

“Nena nembesir ikoka kerew akena nefar imenarikuan.”

(Yenesis 15.5)

Nain Abraham wame amisarek, ona kekanowa-pa muuka imenowa me pepe. Naep o Mua Maneka muuka imenowa maakek nain kemaiw ikok Mua Maneka opora kekanowa wiar opam-ikua. Aria opora opam-ikua nan miiw unowa teeria unowa maemik, “Abraham-na yiena nembesir-ke.” Mua Maneka Abraham opora maakek nain makena wiar imenarek. ¹⁹Aria makena, Abraham pane-afurak, lawisiw akena mokoma andet kuisow arekak. Ne ona emeria Sara pun panep uroma wuowa me pepe. O nain me kema suuwak, Mua Maneka opora maakep koonowak nain muutiw wiar opap kemaiw ikok opam-ikua. ²⁰⁻²¹Ne o kema kuisow wuap maek, “Mua Maneka kekanowa onaiya ikua, naapeya ona maek naap eliw oninon.” Kema unu-unowa me wuak, weetak. Opora nain makena-ke naep kekanowa

opam-ikua. Naemi Mua Maneka unuma fakeram-ikua. ²²Naap oneya Mua Maneka-ke o pina marew, mua kaken eliwa-ke naek. ²³Ne aria o pina marew naek nain wiar siisimemik, me Abraham waisow naep, weetak. ²⁴Iiwawun is pun yia naep naap siisimep-puamik. Mua Maneka is pun naap yia oniya, opora wiar opamkun mua kaken eliwa-ke yia naiya. O eena yiena Maneka Yeesus umep ikaeya iikirowak nain. ²⁵Yeesus-na i pina muuta nain Mua Maneka-ke wi iiwua wapena-pa wiar wueya ifakimemik. Ne o i pina marew, mua kaken eliwa-ke yia naekam naep iikirowak.

Mua Maneka i pina marew yia naiya

5 ¹Aria i yiena Maneka Yeesus Krai opora wiar opamkun Mua Maneka-ke pina marew yia naeya o wameiya kema kuisow ikemik. ²Yeesus Krai ona era yia wuomak, feenap, i opora wiar opamkun Mua Maneka-ke yia kemalem-ikaeya i aakisa eliw akena ikaimik. Naeya wiimar Mua Maneka wameiya ikok unum maneka aawiyen. I nain naep kemelimik. ³Ne me nain muutiw, fain pun, i aakisa sirirowa sira-sira aawimik, nain feenap amisaremik, i sirirowa aawimik nain-pa kekaniyen, naap maimik. Naapeya kemelap maiyen, “I eliw yoowa aawiyen.” ⁴Ne naap kekanep ikok akimowa unowa eliw nomakiyen. Naeya i maa kema-pa yiar tuupam-ikaiya nain makena urufiyen. ⁵Mua Maneka ona Ewar Eliwa sesekeya yiamiya ikok Mua Maneka yia kemaliya nain kema yia fookeya amisaremik. Naapeya i maa kema-pa yiar tuupam-ikaiya nain makena yiar imenareya urufiyen.

⁶Ni fain amisareka, i pina onaiya ikok yiena pina iirarowa era marew. Ne naap ikemkun Krai-ke i yia naep umok. Mua Maneka iiriw umowa wuomak nain aakisa epa nain wiar pepeke ereya o umok. ⁷Aria i miiw sira feenap, pina mua wia ifakimowa naiwkin mua oko-ke epa me wiar aawep umimik, weetak akena. Ne mua eliwa pun naap, mua oko-ke epa wiar aawep me umimik-yon. Ne mua eliw akena nain, makena, mua oko-ke maikuan-yon, “Yos-ke eliw epa wiar aawep uminen,” naap mainon. ⁸Nain i pina-pa ikemkun Krai i pina muuta nain umok. Mua Maneka manek akena yia kookalek nain nan ariman yia ofakowak. ⁹⁻¹⁰O umemi aka oreya Mua Maneka-ke i pina yiar iirarep i unowa ni pina marew yia naek. Aria i iiriw Mua Maneka iiwuarem-ikemkun ona Muuka-ke umep yia aaweya kema epaskun ikemik. Naapeya maken akena, Mua Maneka bagiaw wiimar miiw mua wia ofakowowa nain i ona teeria me yia ofakowinon, iiwawun iiwkak. Ne Krai umep ikok iikireya i kekanowa nan anane eliwa ikaiyen. ¹¹Ne me nain muutiw, fain pun, yiena Maneka Yeesus Krai eena i yia aaweya Mua Maneka wameiya kema epaskun ikemik nain kema suuwap manek akena kemelimik.

Adam-ke umowa wuak, ne Yeesus-ke anane ikowa wuak

¹²Ne aria Mua Maneka mokomokoka mua onak nain, Adam eena Mua Maneka opora wiar fienap pina onak. Naeya pina onowa nain nan miiwa-pa

imenarek. Ne pina onowa muuta nain miiwa-pa ikowa Mua Maneka-ke umowa wuak. Naapeya miiw unowa mua unowiya umimik, moram i unowiya pina onimik. ¹³Moses sira me wuowa ikua nain miiw mua pina naap onam-ikemik. Ne aakisa pun onimik. Makena Moses sira me wuekak-na i pina onamkun Mua Maneka-ke pina kuisow kuisow nain me yia tuunekak. ¹⁴Nain iiriw Adam-pa onoma wuap ekapep Moses epa-pa miiw mua umem-ikemik. Makena wi pina onamik nain me Adam pina onak sira nain-keriw, weetak, nain wi pina onap umem-ikemik. Adam eena mua murarep imenarowa nain kukusimok.

¹⁵Nain Adam pina onak nan maa samora yiar imenarek, ne Yeesus Krai sira onak nan maa eliw akena yiar imenarek. Feenap, mua kuisow nain pina onak nan i miiw mua unowa wakiemik, ne umowa nan imenareya mua unowiya umimik. Ne Krai umok nan maa sira oko yiar imenarek, feenap, Mua Maneka-ke manek akena yia kemalek. Ne mua unowa yia aawep yia saliwam-ikainon. ¹⁶Mua kuisow nain pina oneya mua unowiya pina-pa korinemik. Naeya Mua Maneka-ke eliw yia samorinon. Ne mua unowa pina sira-sira onimik. Nain Mua Maneka-ke yia samorowa nain Yeesus Krai umowa-pa yia saliwami ni pina marew yia naek. Naapeya mua kuisow pina onak nain maa samora imenarek, ne aria Mua Maneka Krai-pa maa yia onomak nain, maa eliw akena yiar imenarek. ¹⁷Ne oko pun feenap, makena, mua kuisow pina-pa umowa-ke epa aawok. Ne maa fain-ke maken akena, i Yeesus Krai opora opamkun Mua Maneka manek akena yia kemalep yia saliwami i pina marew yia naeya kakeniw ikemik. Naeya i o wameiya ikok wiimar owow enuma-pa maa muutitik urufam-ikaiyen.

¹⁸Aria naapeya kiiriw maiyem, mua kuisow-ke pina oneya pina nan Mua Maneka i mua unowiya umep epa samora ikiwowa yia wuomak. Ne mua oko-ke Mua Maneka opora ookap umeya os-ke mua unowiya pina marew wia naeya o wameiya ikok eliw ikaikuan. ¹⁹Neemi mua kuisow Mua Maneka opora wiar fieneya mua unowa pina onaiya ikemik. Ne mua oko-ke Mua Maneka opora miimap ookak nan Mua Maneka-ke mua unowa wi pina marew, kaken eliwa-ke wia nainon.

²⁰Ne aria Mua Maneka Moses maakeya sira wuomakek nain-ke i pina onimik nain ariman yiar wueya yiam maimik, i pina unowa. I mua pina unowa onimik, nain Mua Maneka yia kemalow sira manek akena nain-ke i pina onimik nain yiar nomakek. ²¹Naapeya makena, i pina onimik muuta nain umowa-ke yia ifemakep ikua. Nain aakisa Mua Maneka ona yia kemalep yia saliwowiw ikaiya nain-ke miiw maneka epa aawok. Naeya yiena Maneka Yeesus Krai umok muuta nain i pina marew yia naeya i anane o wameiya eliwa ikaimik.

I Yeesus Krai wameiya umemik naimik

6 ¹Naapeya i eliw feenap maiyen-i? Mua Maneka yia saliwowiw ikaiya, naapeya manek akena naap yia saliwam-ikainok naep i

pina naap oni-ikim-ikaiyen, naap-i? ²Weetak akena, naap-ko me ikua, i pina onam-ikowa nain iiriw piipuumik, kamenap kiiriw nainiw pina onam-ikaiyen? ³Ne ni fain pun me kema suuwiman-i? I Yeesus Krai unuma-pa yia yasuwamik. Naeya i o epaskun aremik. Ne o umok nain is pun naap o wameiya umemik naimik. ⁴Naapeya i yia yasuwamik nan o wameiya eruwa-pa yia wuamik naimik. Ne yiena Auwa ona kekanowa-pa o iikiroweya iikirami mia enuma kirek. Naeya is pun sira enuma-pa ikok naap ookam-ikaiyen.

I Krai wameiya ikok eliwa ikaimik

⁵⁻⁷I feenap amisaremik, i o wameiya nomokow moke-pa umemi iiriw mua sira kamenap ikemik nain iiwawun piipuumik. Neeke sira samora iiriw yia kaikap-puak nain kekanowa weeserek. Naeya i pina onam-ikowa nain kema marew. Moram i mua umemik yiam naimik nain pina onowa kema-ke me yia kaikap ikainon. Makena, i o wameiya umemik, naapeya kiiriw o wameiya iikirap sira enuma-pa ikaiyen. ⁸⁻¹⁰Naapeya feenap maimik, makena i Krai wameiya epaskun umemik. Ne Krai umep ikaeya Mua Maneka-ke iikirowak. Ne o nainiw me uminon. Umowa-ke kiiriw me ifemakep ikainon. Moram o umowa kuisow aremi i pina onimik nain yia weeser-wuomak. Ne kiiriw me uminon. Ne aakisa o ikaiya nain Mua Maneka wameiya epaskun ikemik. Naeya i o wameiya epaskun ikok yeeliw akena ikemik naimik. ¹¹Aria sira naapiw, ni feenap niam maeka, “Aa, wi mua umemik naap saarik ikok i pina kiiriw me oniyen. Ne Yeesus Krai wameiya epaskun ikok Mua Maneka kookalowa wiar ookam-ikaiyen.”

¹²Naapeya pina onowa kema-ke me nia mufem-ikainok. Naeya niena mia kookalowa me ookam-ikowen. ¹³Ne pina onow kema me niar urupinok akena. Naeya niena mia ara-ke pina kuisow me onowen. Ne ni Mua Maneka wapena-pa niam wuami o nia maakiya naap onam-ikeka. Onoma feenap, ni umowa saarik ariwkin Mua Maneka-ke nia iikirowak. Naapeya niena mia ara unowiya iiwawun o wapena-pa niam wuami sira eliwa ne kakeniw ikeka. ¹⁴Moram Mua Maneka-ke pina niar iirarep nia saliwowiw ikaiya, ne ni Moses sira wuomakek nain tepak-pa me wiar ikaiman. Naapeya ni pina onow kema nain-ke me nia wasiep ikainok.

Sira eliwa onowa kemaiw ikowa

¹⁵I Moses sira wuomakek nain tepak-pa me ikemik. I aakisa Yeesus opora opamkun Mua Maneka-ke yia asipami yia saliwowiw ikaiya, nain makena. Aria nain naep pina naap onam-ikaiyen, naap maiyen-i? Weetak akena, naap maowa-ko me ikua. ¹⁶Sira naap ikua, no mua oko uwow tepak-pa wiar aremi osiw ookam-ikainan. Ne no pina onowa tepak-pa ikainan-na no pina onow manekiw ikainan. Naeya no Mua Maneka

wameiya me ikainan, samor akena aawinan. Ne no Mua Maneka opora wiar ookam-ikainan-na no pina marew kakeniw ikainan. ¹⁷⁻¹⁸Ni iiriw pina onowa tepak-pa ikeman, nain Yeesus opor unowa nain ona uwow mua-ke anane ifana baliwep niarem-ikaiwkin aakisa opora wiar opap ookam-ikaiman. Naeya pina onowa kema-ke me nia opap ikua, weetak. Ni sira eliwa onowa kemaiw ikok sira eliwa manekiw onam-ikaiman. Naapeya yo Mua Maneka unuma fakerami sira eliwa naakiyem. ¹⁹Oko yo opora maem nain kemena me efar aawowen naep yiena owow sira maemi uwow mua sira nain maep naap pepekimem. Ni iiriw mia kookalowa ookow manekiw ikok emin ururowa sira-sira niena mia-pa onami Mua Maneka sira wiar puukap sira samora onam-ikeman. Naeya sira makena ookowa kema marew akena ikeman. Ne ni aakisa feenap oneka, niena mia ara unowa nain Mua Maneka tepak-pa niam wuami o sira kookaliya nain ookam-ikeka. Naeya ni sira kakeniw ikowen.

²⁰Ni iiriw pina onowa nain-ke kema nia opap ikaeya sira eliwa onowa nain kema marew ikeman. ²¹Aria ni iiriw naap onam-ikeman nain maa eliwa-ko niar imenarek-i? Weetak, ni aakisa nain kema suuwap emina ururiman. Moram sira samora onowa nain-ke epa samora yia pikiwiya. ²²Ni pina onowa nain-ke nia opap ikaeya Mua Maneka-ke nia wasirkap aawok. Naeya ni aakisa kamenap ikaiman? Ni aakisa Mua Maneka tepak-pa wiar ikok o opora muutiw ookam-ikaiman. Neemi o sira kookaliya nain ookam-ikok anane o wameiya eliw akena ikowen. ²³Moram pina onimik nain, nain kiripowa umep epa samora ikiwowa-ke. Nain i yiena Maneka Yeesus Krai epaskun ikok anane eliwa ikaiyen. Nain Mua Maneka ona yia kemalep oram yia asipak.

Sira enuma-pa ikok baliwep ikaiyen

7 ¹Aria emar unowik, ni sira unowa suule niiwkin baliwep amisareman. Nain yo feenap nia maakiyem, ni amisareman, i miiwa-pa mokok enuma ikok sira ookowa tepak-pa ikaimik, ne umemi, weetak. ²Neemi feenap maiyem, sira-ke naap ikua, emeria muewep ona mua wameiya ikaiya, o me piipuiya. Makena, ona mua wiar uminon-na mua oko eliw aawinon. O soma orok, naap me maikuan. ³Nain o mua wameiya ikok soma orainon-na sira puukak. ⁴Aria muewow sira maem fain opor oko maekam naep maem. Feenap, ni iiriw Moses sira wuomakek nain tepak-pa wiar ikeman. Nain Yeesus Krai eena nomokow moke-pa umeya nis pun o wameiya umep o teeria wiar ekaman. Naeya Moses sira nain me nia wasiem-ikainok. Ne unowiya o eena Mua Maneka iikirowak nain wameiya ikok Mua Maneka sira kookaliya nain ookami sira eliwa imeniya. ⁵Feenap, i iiriw yiena mia kookalowa ookami sira puukam-ikemik. Ne Moses sira wuomakek nan sira samora onowa era yia puukiya naimik-na wia, yieniwa mia kookalowa ookami pina onowa sira

nain imenam-ikemik. I naap onap umep epa samora-pa yiam wuamik. ⁶I iiriw Moses sira wuomakek nain tepak-pa wiar ikemik, sira awona eena siisimep-puamik nain. Ne i Kraisa wameiya umemkun Moses sira wuomakek nain-ke me yia wasiem-ikainon. Ne aakisa Mua Maneka Ewar Eliwa-ke kema yiem-ikaeya sira enuma-pa ikok sira wiar ookami o uuwomimik.

Pina onowa kema suuwowa-ke yia samoram-ikua

⁷Aria i feenap eliw maiyen-i? Moses sira wuomakek nain eliw marew, naap-i? Weetak, naap me maikua. Sira nain eliwa-ke, sira-ke ikaeya yo sira samora onowa yame furewiyem. Sira-ke maek, mua oko maa me wiar kema kue. Ne sira naap-ko me maekak-na yo maa wiar kema kuem nain me yame maekam, yo sira puukam. ⁸Yo sira nain amisarem, nain yena sira samora onowa kema-ke ewur akena urupeya maa unowa nain anane kema kuiyem. Naapeya sira-ko me ikekak-na i pina onowa kema me urupekamik. ⁹Yo Moses sira me amisarowa ikem nain yo eliwa ikem naem. Ne aakisa sira unowa efa maakiwkin kema pukep ikemkun pina onow kema-ke efar iikireya sira samora oniyem. Naapeya yo Mua Maneka wameiya me ikem nain umep ikowa saarik ikem. ¹⁰⁻¹¹Makena Mua Maneka-ke ni baliwep ikeka naep opora fain maek, “Mua oko maa me wiar kema kueka.” Yo sira nain ookekam-na eliwa ikekam. Nain pina onowa kema-ke ewur akena urupeya maa eliwa-ke naep sira puukam. Naeya nain-ke efa ifakimeya umep ikowa saarik ikem. ¹²Naapeya yo feenap maiyem, sira eena Moses wuomakek nain eliw akena-ke, Mua Maneka-ke wuak. Ne sira kui-kuisow nain pun naap, unowiya eliw akena-ke.

¹³Moses sira wuomakek nain eliwa-ke. Ne kamenap maiyen? Maa eliwa nain-ke pina ne umowa imeneya Mua Maneka wameiya me ikemik, naap maiyen-i? Weetak, naap wia. Feenap ikua, Moses sira wuomakek nain eliwa-ke, nain sira samora onowa kema-ke efar urupeya pina onap umep ikowa saarik ikem. Me sira-ke efa ifakimok, weetak. Sira nain i pina ariman akena yiar wueya maimik, maken akena i pina onamik.

Pina onowa kema-ke yia wasiep ikua

¹⁴Ne aria i anane fain maimik, sira eena Moses wuomakek nain Mua Maneka Ewar-ke iwok. Nain Mua Maneka sira wiar ookowa nain yo me pepep. Pina-ke efa wasiep ikaeya yena mia kookalowa ookiyem. ¹⁵Feenap, yo sira eliwa onowa kookaliyem, nain anane me oniyem, ne sira samora onowa miatin-afuriyem, nain me onowa nain oniyem. Naapeya yo naap oniyem nain me yame amisarem. ¹⁶Ne yo sira samora me kookaliyem nain oninen-na kema mainen, “Aa, makena, sira eena Moses wuomakek nain eliwa-ke,” naap mainen. ¹⁷Naeya pina me yena

oniyem, sira samora onowa kema awona-ke efar ikaeya pina imeniyem. ¹⁸Moram yo yena yame amisarem, yo yena kakeniw sira eliwa kema-pa-ko me efar imenariya. Ne pun yena kekanowa-pa sira eliwa imenowa me pepepek. Makena, yo sira eliwa onowa kema ikem, nain yo yena kekanep onowa me pepepek. ¹⁹Naapeya yo sira eliwa onowa kookaliyem nain me oniyem, ne sira samora me onowa nain kookalep oniyem. ²⁰Ne aria yo sira samora onowa miatiniyem nain oniyem, nain me yena kookalep oniyem, weetak. Sira samora eena kema-pa efar ikua nain-ke urupeya oniyem.

²¹Naapeya maiyem, yo feenap yame urufiyem, anane sira eliwa onowa kema efar urupeya onowa maiyem-na weetak. Sira samora onowa kema-ke era efar iiwkiya. ²²Feenap, yo kema-pa manek akena maiyem, “Mua Maneka sira wuak nain wiar kookal-afuriyem.” ²³Nain yo feenap yame furewiyem, sira samora onowa kema-pa efar urupeya sira samora oniyem. Yo kema-pa Mua Maneka sira wiar ookowa naep maiyem-na sira samora-ke kema efa irakowiya. Nain-ke efa wasiep ikok efa ekereya yo anane yena mia kookalowa ookami sira samora oniyem. ²⁴Awue, yame Pol ee. Yo sira kamenap oninen? Yo pina tepak-pa ikem. Naareke efa asipap efa aawinon noma? ²⁵Eliw akena, yo naap ikemkun yena Maneka Yeesus Krai-ke efa asipak! Aa, o unuma-pa Mua Maneka sira eliwa naakiyem.

Ne naapeya yo feenap maiyem, yena kema-ke maek, “Mua Maneka sira wuak nain eliwa-ke. Ne nain ookowa pun eliwa.” Nain yena mia kookalowa-ke efa wasiep ikaeya pina pun oniyem.

Krais Ewar Eliwa sesekeya yia asipam-ikaiya

8 ¹Aria i aakisa Yeesus Krai teeria-pa wiar ikemik fain, Mua Maneka yia mekawap epa samora me yia sesekinon. ²Moram i Yeesus muuta nain Ewar Eliwa-ke kema yieya ona sira-pa ikaimik. Naeya i iiriw Moses sira tepak-pa ikemkun pina-ke yia wasiep ikua nain kiiriw nainiw me yia wasiem-ikainon. Neeke i umep epa samora me ikiwiyen. ³Sira eena Moses wuomakek nain yia asipowa me pepepek, weetak, pina onowa kema manek akena yiar ikua. Muut nain yiena pina Mua Maneka ona yiar iirarekam naep ona muuka sesekak. Ne muuka nain-ke yia asipekam naep miiwa orok, orop miiw mua puukak. Aria i pina mua-ke ikemik, ne o mua pina marew. Os-ke pina yia akuawomaya Mua Maneka-ke i pina muuta nain o opora-pa wuami sirirowa maneka iwok. ⁴O naap onak nain onoma feenap, i yiena kookalowa me ookiyen, Ewar Eliwa kema yiiya nain ookami Moses sira wuomakek nain ookap silewap pepepek arowiyen.

⁵Aria wi mua wiena mia kookalowa-pa ikemik nain ookami nain kema manekiw ikaimik. Ne wi mua Ewar Eliwa kookalowa wiar ookimik nain Ewar Eliwa maa mauwa kookaliya nain, nain kema manekiw ikaimik.

⁶Ne wi mia kookalowa kema manekiw ikaimik nain wi umep Mua Maneka wameiya me ikaikuan, wi mesenalikuan. Ne wi Ewar Eliwa kookalowa kema manekiw ikaimik nain anane Mua Maneka wameiya ikok kema sonom eliwuw ikaikuan.

⁷Nain onoma feenap, wi mua mia kookalowa kemaiw ikaimik nain, Mua Maneka sira wuomakek nain wiar fienap mikikira iwimik. Ne pun wi o ookowa nain me pepeka akena. ⁸Wi mua nain Mua Maneka-ke sira me wiar kemeliya. ⁹Ne ni weetak, ni me mia kookalowa-pa ikeman, ni Ewar Eliwa kookaliya nain ookiman. Ewar Eliwa mia-pa niar ikainon-na ni naap ikowen. Ne mua-ko Ewar Eliwa me wiar ikainon-na mua nain Krai teeria-pa me wiar ikainon. ¹⁰Nain Krai ni niamiya ikainon-na ni feenap ikowen. Makena ni pina mua-ke, ne pina-ke nia ifakimok. Nain Krai muuta nain Mua Maneka-ke ni pina marew nia naep nia aawok. Naeya niena kukusa eliwuw niar ikainon. ¹¹Aria oko pun feenap, Yeesus umep ikaeya Mua Maneka-ke iikirowak. Naapeya Mua Maneka Ewar ni niamiya ikainon-na o Krai iikirowak naap nis pun nia iikirowinon. Ona Ewar Eliwa eena ni niamiya ikua nain-ke uuwinon.

Ewar Eliwa-ke i Mua Maneka muuka yia arowak

¹²Naapeya maiyem, i aakisa ikemik fain yiena mia kookalowa me ookiyen. Ewar Eliwa kookalowa ookowa-ke ikua. ¹³Moram niena mia kookalowa ookowen-na makena, ni wiimar umep Mua Maneka wameiya me ikowen. Ne Ewar Eliwa nia asipeya niena mia kookalowa iuwawun piipuowen-na Mua Maneka wameiya ikok anane eliwuw ikowen. ¹⁴Ne pun, ni mua Mua Maneka Ewar opora nia maakeya wiar ookiman nain ni Mua Maneka muuk unowa-ke. ¹⁵Moram iiriw ni Mua Maneka keker opam-ikeman. Ne aakisa Ewar Eliwa niamiya ikaeya ni kiiriw o me keker opiman, weetak. Ewar Eliwa nain-ke mia-pa yiar ikaeya Mua Maneka-ke yena muuk unowa yia naek. Naeya i wameiya ekami farimik, “O Auwa, yiena Auwa,” naap maimik. ¹⁶Ne Ewar Eliwa kema yieya i feenap yiam maimik, makena i Mua Maneka muuk unowa-ke, naap yiam maimik. ¹⁷Ne pun, i Mua Maneka muuk unowa wiar ikok o iinan owowa maa eliwuw yia wuap-puomak nain makena urufiyen. Me nain muutiw, fain pun, wiimar Mua Maneka Krai unum maneka iwemi is pun o wameiya unum maneka yiinon. Krai sirirowa maneka aawok, ne i o wameiya sirirowa aawiyen-na Mua Maneka-ke o wameiya unum maneka pun yiinon.

I wiimar iinan owowa-pa eliwuw ikowa imeniyen

¹⁸Aria yo fain maiyem, i aakisa sirirowa aawimik nain maa oram-ke. Makena, Mua Maneka ona wiimar unum maneka yiemi owow iinan epa eliwuw yia wuap-puomak nain maa maneka-ke. ¹⁹Iir nain Mua Maneka

i ona muuk unowa unum maneka yiemi ariman yia wuinon. Miiw maa muutitik ne iinan maa muutitik maa nain urufu naep kema manekiw ikaimik. ²⁰Moram, Mua Maneka miiw maa ne iinan maa onomakek nain eliwa ikainok naep tawerarek. Ne weetak, aakisa naap me ikomakek. Nain me wieniw naap aromakek, weetak. Mua Maneka ona maeya maa unowa nain naap samoraromakek. Nain anane naap me ikainon. Wiimar epa kirow epa-pa samorarowa marew anane eliwa naap ikainon naek. ²¹Naeya maa muutitik aakisa samorarem-ikaiya nain wiimar kiiriw me samorarinon. Mua Maneka muuk teeria nainiw umep peelalowa marew, unum maneka ne parina onaiya ikaikuan, maa kuisow-ko me wia kaikinon. Ne miiw maa muutitik pun wueliwa ikomakinon.

²²Nain makena, moram i feenap amisaremik, Mua Maneka maa muutitik onomakek nain samorarep ererem-ikua. Eena wi emeria muukaru naep ererimik naap. Iiriw iiriw onoma wuak nain naap ikua, nain ekapep aakisa pun naap ikua. ²³Ne me maa nain muutiw, is pun naap, nain arewami ererem-ikok kema wiisarem-ikaimik. Makena, Mua Maneka maa eliwa yia wuap-puomak nain maep Ewar Eliwa kiikir yia sesekomaya i yiamiya ikua. Naeya ikoka Mua Maneka ona muuk teeria ariman yia wuowa nain, i kemaiw yiam tuupam-ikaimik. Iir nain i mia pun enuma yia arowinon. ²⁴Muut nain Mua Maneka-ke yia aawok. Ne i maa eliwa yia maek nain me urufowa ikok maimik, “Makena, i ikoka siisia eliwa urufiyen,” naap maimik. Maa maimik nain aakisa akena urufimik, nain siisia urufiyen me naimik, weetak. Maa iiriw urufamik nain-ko me arewimik, maken-i? ²⁵Ne aria i maa me urufowa ikemik nain urufekamik oo, naap maep kekelka ikok arewam-ikaimik.

Ewar Eliwa-ke Mua Maneka farowa yia asipiya

²⁶Ne maa oko pun feenap, i yiena bolonemkun Ewar Eliwa-ke yia ane-kekanowami yia asipiya. Feenap, i Mua Maneka faremi maa maakowa nain kema pinaremkun os-ke yia asipiya. O kema-pa yiar fuinem-ikok Auwa orawin yia maakomiya. ²⁷Mua Maneka kema wiar ookami i Yeesus teeria opora yia maakomiya. Naeya Mua Maneka eena kema tepak yiar pupep baliwep akena yiar amisarek nain Ewar Eliwa kamenap maakiya nain pun wiar amisarek.

Yeesus teeria-pa ikemik nain o sira epaskun ikemik

²⁸Ne i fain pun amisaremik, wi mua Mua Maneka kookalimik nain ona wia pepekimep wia fareya o teeria-pa wiar ikemik. Wi kema efar ookuk naep wia pepekimok. Ne wi nain maa kamenap wiar imenariya nain os-ke moresarep dubila kuisow wuinon. Naeya wi eliw ikaikuan. ²⁹Ne fain pun, Mua Maneka iiriw amisarek, wi mua kain-ke yo teeria efar ekikuan. Yiena teeria maneka nain wiena weepe iperowa Yeesus-ke wiar

ikainok naep maek, “Wi teeria nain ikoka yena Muuka wameiya ikok sira epaskun ikauk.” ³⁰Ne oko pun feenap maep-puak, “Wi mua teeria nain wia faremkun yena teeria efar aruk. Ne wi mua wia farem nain pina wia kakenomami pina marew wia nainen. Ne wiimar wi unum maneka ne mia parina onaiya ikaikuan.” Ona naap maep sira naap oniya.

**Maa unowa eliw yiar imenarion, nain Mua
Maneka-ke yia kookalem-ikaiya**

³¹Naapeya i nain kema suuwap kamenap maiyen? I feenap maiyen, Mua Maneka yiamiya ikaiya. Naeya mua oko-ko eliw yia samorion-i? Weetak akena. ³²Moram ona muuka me sesekowa-ke me maek, i yia kemalep sesekak. Sesekeya ifakimiwkin umok. Nain-pa o manek akena yia asipak. Naap yia kemalep yia saalolokam-ikaiya, naapeya o me yia asipowa-ko me ikua. ³³Iriw Mua Maneka ona yia aawep pina yia kakenomami pina marew yia naek. Naapeya ona mokok epa-pa opora-pa yia wuowa mua-ko ikemik-i? Weetak akena. ³⁴Ne pun naareke yia mainon, “Wi pina onow mua-ke, wi umep epa samora ikiwuk.” Weetak, naap yia maowa me pepeke. Moram Yeesus Krai-ke umemi pina yia iiraromak. Ne pun, o umep ikaeya Mua Maneka-ke iikirowami ona aken ekeria-pa pokomowak. O nan ikok Mua Maneka orawin yia maakomiya. Naeya i eliwa ikemik. ³⁵Krais manek akena yia kookalep yia saalolokam-ikaiya. Makena, maa samora feenap nain eliw yiar imenarion, pina imenowa, sirirowa unowa, enankowa yia erowawowa, wuailalem-ikowa, maa muutitik iwarowa, maa anima-pa arowa, ne yia ifakimowa. Makena, maa nain naap yiar imenarem-ikainon, nain Krai-ke yia kookalem-ikaiya. ³⁶Ne Mua Maneka opora pun feenap wiar siisimep-puamik,

“I no muuta nain enankowa yia erowawami yia ifakimimik. I maa eneka sipsip saarik, yia ifakimowa-ke.” *(Someka 44.22)*

Opora naap maek. ³⁷Makena sira nain eliw yiar imenarion. Nain Yeesus Krai eena i yia kookaliya nain-ke yia asipam-ikaeya i iiwawun nomakimik. ³⁸⁻³⁹Moram yo opora fain amisarep makena-ke naiyem, Mua Maneka yia kookalek nain naap yia kookalem-ikainon. Ne maa fain eliw yiar imenarion, feenap, mokok enuma ikowa-i e umowa, wi ensel, wi ewar samora, maa muutitik aakisa ikomakek fain, e maa ikoka imenarowa nain. Wi kekanowa onaiya ikemik nain, ne maa iinan akena-pa ikomakek nain, e miiw tepak akena-pa ikomakek nain, ne maa mauwa eena Mua Maneka onomakek nain. Maa unowa nain eliw yiar imenarion, nain Mua Maneka i yia kookaliya nain naap yia kookalem-ikainon. Moram ona Yeesus Krai sesekami o yia kookaliya nain ariman yia ofakowak.

Mua Maneka ona kookalowa ookiya

9 ¹Aria yo aakisa opora maiyem fain Krai unuma-pa makena maiyem, me nia sailowiyem. Ne Ewar Eliwa pun yo efamiya ikaeya

yena uroma, kema pun makena maiya. ²⁻³Feenap, i Isrel eena yena kerekera unowa wi Yeesus Kraiss mikikira iwemi opora me wiar opimik. Naapeya yo wi muuta nain kema samorariyem. Yo kema moke wia ikok maiyem, “Wi muuta nain yo Kraiss wameiya ikem fain efa iirarekak oo. Naeya wia aaweya eliwa ikekamik,” naap maiyem. ⁴Aria i Isrel-na Mua Maneka-ke iiriw ona muuka yia arowak. Neemi ona unum maneka ne parin maneka ariman yia wuomaya wiar urufamik. Ne o ona maa kamenap kookaliya nain i yia maakemi opora nain koonowak. Ne sira pun unowa yiemi lotu onowa sira makena yia ofakowak. Ne oko pun feenap yia maakek, “Yo anane nia asipam-ikainen, ne opor unowa nia maakem nain makena urufowen,” yia naek. ⁵Ne i nembesir awona teeria unum maneka. Ne pun Kraiss eena miiwa orok nain kerekera nan imenarek. O eena Mua Maneka lina Akena-ke, maa muutitik os-ke urufiya. Naeya i anane o unuma purupowa-ke ikua. Makena.

⁶Aria i Isrel papako Yeesus opora me wiar opiwkin feenap maiyen-i? Mua Maneka opora i Isrel yia maakek koonowak nain makena me arek, naap maiyen-i? Weetak. Yo naap me maiyem, makena i Isrel unowa, nain Mua Maneka me unowiya maneka Isrel teeria makena-ke wia naiya. ⁷Ne oko feenap, makena mua unowa yiena nembesir Abraham aka-pa imenaremik, nain Mua Maneka me wi unowiya maneka Abraham muuk teeria akena-ke wia naiya. Ona opora siisimep-puamik nain feenap, ona Abraham maakek,

“Ikoka nena muuka Aisak-pa niimasip ne nembesir teeria imenariya nain nena nembesir teeria akena-ke.” *(Yenesis 21.12)*

⁸⁻⁹Naeya iiriw Mua Maneka Abraham muuka iwekam naep maakek, “Mokom oko-pa yo nainiw ekapinen nain nena emeria Sara muuka onaiya ikainon.” *(Yenesis 18.10,14)*

Aria nain feenap maiyem, makena Abraham ona muuka wia imenak nain unowa, ne Mua Maneka o muuka iwowa maakeya wiar imenarek, nain makena, ne muuka kuisow nan kaka manekarek nain Abraham ona nembesir teeria akena-ke wia naimik.

¹⁰Ne me nain muutiw, yiena nembesir Aisak muuka pun naap wia pepekimok. Feenap, Aisak emeria Rebeka uroma wuap wapen maawa muukarek nain erup muukarek. ¹¹⁻¹²Nain wi onak uroma-pa wiar ikaiwkin Mua Maneka-ke onak wiar maakek, “Ikoka iperowa-ke kapa nain tepak-pa wiar ikok opora wiar miimam-ikainon.” Wi onak uroma-pa wiar ikemik nain wiena sira-ko me wiar amisaremik, mua naareke sira eliwa ne naareke samora. Nain Mua Maneka ona kookalowa-pa mua naap wia pepekimiya. Me wi maa mauwa oniwkin wia kookalep wia pepekimiya, weetak. Ona kookalep wia pepekimiya. ¹³Moram ona opora ikua nain, ona feenap maek,

“Yena kookalowa-pa Yekop pepekimem, ne Iso wia.” *(Malakai 1.2-3)*

14 Naapeya feenap eliw maiyen-i? Mua Maneka sira eliwa me oniya. Naap-i? Weetak, i naap maowa-ko me ikua. 15 Moram o iiriw Moses feenap maakek, “Yo wi mua pina me wiar kema suuwap wia saliwiyem nain yena kookalowa-ke, ne wi mua wia kemaliyem nain pun yena kookalowa-ke.” *(Eksodas 33.19)*

16 Aria naapeya maiyem, Mua Maneka eena mua yia pepekimiya nain me mua nain ona kookaleya pepekimiya, ne pun me mua uuwowa kerew oneya pepekimiya, weetak. Mua Maneka ona mua kain kemalep saliwekam naep ona kookalowa-pa naap oninon. Aria Mua Maneka maa muutitik ona kookalowa-pa oniya. 17 Moram ona opor ara oko feenap ikua, iiriw ona Moses sesekeya ikiwep Isip owow saria Fero feenap maakek,

“Mua Maneka-ke feenap maek, ‘Yo fain naep owow saria nefa wuam. No emin kekaneya yoowa niemi maa sira-sira imenamkun yo kekanowa owow unowa efar urufikuan. Neemi miiw unowa owow unowiya yo unuma manekaremi epa fiifinarinon.’ ” *(Eksodas 9.16)*

Mua Maneka-ke naap maakek. 18 Naapeya feenap maiyem, Mua Maneka ona kookalep mua kain saliwinen naiya nain mua nain saliwiya. Ne mua emin kekaniya nain emina iiwawun kekaninok nainon-na eliw naap oninon. Ona kamenap oniya nain eliw oninon.

19 Aria ni mua oko-ke opora feenap kiripowen, “Aa-na Mua Maneka sira naap yia oniya nain moram naep opora-pa yia wuinion? Naap nain mua-ko Mua Maneka kookalowa eliw wiar fieninon-i?” 20 Ni naap me maeka. Ni miiw mua-ke, ni Mua Maneka naap maowa-ko me ikua. Feenap, mua-ko miiwa-pa amina sirareya amina-ke kiremi feenap me maakinon, “Yo moram naap efa onan ya, feenap efa sirarekan-na eliw.” Ni Mua Maneka naap eliw maakowen-i? Me pepep. 21 Mua ona kookalowa-pa maa sirariya nain ona maa-ke. Ona kookalep miiwa-pa amina sira-sira sirarinon. Papako uuwow mane-maneka-pa maa uupowa ne papako ona anane maa uupowa wuinion. Nain ona kookalowa, maken-i?

22 Sira naapiw, Mua Maneka ona kookalep naap wia oniya. Feenap, wi Isrel ikoka yena kekanowa ne bagiaw baliwep efar urufuk naek, nain wi mua wia samorowa nain ewur me wia samorak. 23 Moram wi mua papako wia kemalep wia saliwami yena unum maneka ne parina-pa wia wuinen naek. Wi eena ona iiriw wia nanikeya o wameiya-pa wiar ikok unum maneka ne parin maneka-pa wiar ikaikuan, wi nain. 24 O ona mua wia kemalep wia aawep ona teeria-pa wuak, nain i fanemik. I teeria papako Yuuda mua-ke ne papako wi owow oko oko mua-ke. 25 Wi owow oko oko mua wia aawok nain iiriw ona opora maeya ona profet Hosea-ke kakeniw naap siisimep-puak. Feenap,

“Wi emerua mua iiriw yena teeria-pa me efar ikemik, nain aakisa yena teeria-ke wia naiyem. Aria iiriw me wia kookalem-ikem nain feenap wia nainen, ‘Aakisa yo nia kookaliyem.’ ” *(Hosea 2.23)*

²⁶Ne opora oko pun feenap,

“Mua Maneka-ke iiriw owowa nain wia maakek, ‘Ni me yo teeria-ke.’
Ne wia, ikoka owowa nain feenap wia maikuan, ‘Ni Mua Maneka
anane ikaiya nain muuk teeria-ke.’” *(Hosea 1.10)*

²⁷Aria iiriw profet Aisaiya pun naap, wi Isrel opora manekap feenap wia maek,

“Makena, wi Isrel emeria mua unow akena, ifer pona saa saarik
kerew akena ikemik. Nain Mua Maneka-ke wia samorami mua
papako muutiw wia aawinon ne unowa weetak.

²⁸Moram miiw mua wia samorowa maek nain ookami ewursow
iiwawun maneka naap onap-puinion.” *(Aisaiya 10.22-23)*

Aisaiya-ke naap maek. ²⁹Ne maa unowa iiriw Aisaiya maek naap
imenarek, feenap,

“Mua Maneka eena kekanowa akena nain i Isrel yia samorami
mua papako me yia piipuekak-na owow onaiya iiwawun
mesenalekamik, iiriw wi Sodom ne Gomora wia samorak naap.”

(Aisaiya 1.9)

Yeesus opora wiar opamkun Mua Maneka mua kaken eliwa yia nainon

³⁰Naapeya i kamenap maiyen, makena wi owow oko oko feenap-ko me maimik, i Moses sira ookamkun Mua Maneka-ke mua kaken eliwa yia nainok. Nain wi Yeesus Krai opora wiar opiwkin Mua Maneka-ke mua kaken eliwa wia naek. ³¹⁻³²Aria i Isrel-na Mua Maneka mua kaken eliwa yia nainok naep Moses sira wiar ookowa kekan-afurimik. Nain wi unow akena oro-boonemik, nain onoma feenap, wi feenap maimik, “I Moses sira ookamkun Mua Maneka-ke mua kaken eliwa yia nainok.” Ne wi feenap me maimik, “I Yeesus opora wiar opamkun Mua Maneka-ke mua kaken eliwa yia nainok.” Naapeya wi feenap saarik, nomona-ko nan ikua, nain eena wia asipowa nain wiena-keriw ikiwemi nan meren miira kofap wakiemik. ³³Naeya Mua Maneka opora Krai maemi pepeka maek, feenap, Mua Maneka-ke maek,

“Ni miimeka, yo ikoka Saiyon ema-pa nomona neeke wuamkun wi soomaremi nomona neeke merena mikap wakikuan. Ne mua eena nomona naiyem nain opora wiar opimik, wi nain-ke emina me ururikuan, wi siisia urufap kemelikuan,” *(Aisaiya 8.14, 28.16)*

Pol wi Isrel iiwawun Yeesus opora opuk nain kookalek

10 ¹Emar unowik, yo kookalowa manek akena efar ikua, feenap, yena owow epaskun, wi Isrel unowiya wia naiyem. Yeesus opora wiar opiwkin Mua Maneka-ke wia aawinok akena naiyem. Yo nain kema moke maneka ikok Mua Maneka faremi kerewa nokariyem. ²Moram yo feenap maemi wia maiyem, makena wi Mua Maneka yia kookalinok

naep sira unowa ookowa ufunimik. Nain wi Mua Maneka kookalowa me wiar amisarep naep onimik. ³Wi Mua Maneka wia kakenami mua kaken eliwa wia naowa era nain wia maakemik-na wi kema me pukemik. Wi maimik, yiena kekanowa-pa Moses sira unowa ookamkun Mua Maneka mua kaken eliwa yia nainok. Naap maemi Mua Maneka eena era wia wuomak nain me ookimik. ⁴Ne wi fain me amisaremik. Moses eena sira wuomakek nain Kraisk-ke waisow ookap silewak. Naapeya me sira nain ookowa-pa Mua Maneka wiar ikiwiyen, weetak. Yeesus opora wiar opimik nain Mua Maneka-ke wi pina marew wia naemi wia aawinon. Wi Isrel fain me amisaremik.

Yeesus yiena Maneka-ke naiwkin Mua Maneka-ke wia aawinon

⁵Aria Moses sira wuomakek nain ookami pina marew ikowa nain Moses ona feenap maek, “Wi sira nain baliwep ookap Mua Maneka wameiya eliwi ikaiyen naep-na wi baliwep ookami silewuk.” ⁶Nain Mua Maneka wameiya ikowa nain i Yeesus opora opamkun Mua Maneka-ke pina marew mua kaken eliwa yia naiya. Ni woosa unu-unowa wuami kema-pa me maeka, “Nee, mua naareke owow iinan urupep Kraisk amaporainon noma.” ⁷Ne opor oko pun me maeka, “Nee, mua naareke miiw tepak akena mua umep ikiwimik neeke orop Kraisk purupinon noma.” ⁸Nain weetak, moram Moses feenap maemi maek,

“Mua Maneka opora anane maiwkin miimiman. Ni anane nain aakuniman, ne niena kema-pa amisareman.” *(Lo 30.12-14)*

Opora nain Yeesus Kraisk opor eliwa eena i nia maakem-miawimik nain.

⁹Nain sira feenap, nena opaimika-pa ariman mainan-na, “Makena, Yeesus-na yena Maneka-ke.” Naap maemi kema-pa mainan-na, “Aa makena, o umep ikaeya Mua Maneka-ke iikirowak.” No opora muut naap mainan-na makena, Mua Maneka-ke nefa aaweaya o wameiya eliwa ikainan. ¹⁰Moram no opora wiar opan ne nena kema pun makena naen. Nan Mua Maneka-ke no pina marew nefa naek. No opora wiar opap nena opaimika-pa maeya Mua Maneka-ke nefa aaweaya eliwa ikainan. ¹¹Opora nain makena-ke, moram Mua Maneka opor ara oko feenap maek,

“Wi mua o opora opimik nain, wi unowiya me oboserikuan, maa makena urufikuan.” *(Aisaiya 28.16)*

¹²Ne aria yo opora maem nain yiena Yuuda yiam maemi wi owow oko pun wia maem, i epaskun yiena Maneka kuisow, yiam mekawowa-ko me ikua. Naeya o farep maa nokaremkun yia kookalep maa unow akena yia onominon. ¹³Moram Mua Maneka opor ara oko feenap maek,

“Wi mua yiena Maneka unuma farimik nain ona wia aaweaya eliwa ikaikuan.” *(Yoel 2.32)*

¹⁴⁻¹⁵Aria mua-ko me wia sesekikuan-na naareke ikip Yeesus Kraisk opora wia maakikuan? Ne Mua Maneka opora me manekap wia

maakikuan-na aria kamenap miimikuan? Ne opora nain kamenap opikuan? Ne opora me opimik nain wi kamenap o fariwkin wia asipinon? Naapeya Mua Maneka opor ara oko feenap maek,

“Aa, eliw oram, wiena meren onaiya ekapemi Mua Maneka opor eliwa yia maakem-miawimik.” *(Aisaiya 52.7)*

¹⁶Naapeya mua unowa iiriw opora miimamik, nain me mua unowiya opora opimik. Naeya iiriw profet Aisaiya pun feenap maek,

“Oo yiena Maneka, i ikiwep opora wia maakimik-na mua naareke opora yiar opinon?” *(Aisaiya 53.1)*

¹⁷Aria naneka, Yeesus Krais opor eliwa ikip wia maakiwkin miimap neeke opora opikuan. Me wia maakikuan-na opora me miimap opikuan, weetak.

¹⁸Ne wi opora-ko me miimamik, naap maiman-i? Weetak, iiriw miimamik. Moram Mua Maneka opor ara oko feenap maek,

“Wi ikiwep miw unowa owow unowa opora nain wia maakem-miawiwkin manekarek. Ne opora nain miw unowa meta arimemi epa fiifinarek.” *(Someka 19.4)*

¹⁹Ne kiiriw nia nokariyem, wi Isrel opora miimap kema-ko me pukemik-i? Nain pun weetak, wi kema aawemik. Moram Moses Mua Maneka opora maemi wi Isrel feenap wia maakek,

“Wi owow oko iiriw yo teeria-pa me efar ikemik nain, ikoka wia aawemkun ni kerewarowen. Ne wi teeria iiriw yo me efa amisaremik, ikoka wia aawemkun ni kema bagiwirowen.”

(Lo 32.21)

²⁰Ne profet Aisaiya pun keker opow marew ariman wia maek,

“Mua Maneka-ke maek, ‘Makena, wi owow oko oko me efa kema suuwap me efa akupamik, nain yo yena yame ariman wuamkun efa amisarikuan.’” *(Aisaiya 65.1)*

²¹Aria wi Isrel-na Mua Maneka-ke feenap wia maek,

“Wi yo efar ekapuk naep wapena wuiyem-na wia, wi emina kekanep mikikira yiem-ikaimik.” *(Aisaiya 65.2)*

Mua Maneka wi Isrel wia aawiya

11 ¹Aria yo nia nokarowa oko feenap, i Isrel Mua Maneka opora fienamik, naeya kamenap maiyen? Mua Maneka-ke yia iirareya ona teeria-pa me wiar ikaimik-i? Weetak, naap-ko me yia onak. Moram yos pun Isrel-ke. Abraham yiena unowiya nomokow fiira-ke, ne yo ona nembesir Bensamin kerekera-pa imenarem. ²Naapeya maiyem, weetak, Mua Maneka i Isrel sisina-pa me yia wuak. Iiriw eker a yena teeria-ke yia naek. Naeya ni ona opor ara oko maek nain kema-ko suuwiman-i? Nain iiriw profet Elaiya nanar nain feenap. Os-ke Mua Maneka wi Isrel pina wia kiripominok naep manek akena omawak, feenap maek,

- 3 “Oo Mua Maneka, wis-ke nena profet teeria iiwawun wia ifakimemik, ne maa eneka patriowa nomon esimsa pun nefar te-teekamik. Ne aakisa yo yaisow akena arem, nain pun efa ifakimu naep onimik.” *(1 King 19.10,14)*
- 4 Naeya Mua Maneka-ke kamenap maakek? Feenap maakek,
 “Aa, no me naisow ikon. Wi mua unow akena, tausen ikur okaiwi-pa erup (7,000) naap efar ikemik. Wi teeria nain inasina Baal naimik nain yiena inasina-ke me naimik. Ne miir onoma-pa keema muuna me mikamik.” *(1 King 19.18)*
- Mua Maneka-ke naap maakek. 5 Ne aakisa pun naap, Mua Maneka ona i Isrel yia kemalep mua kui-kuisow yia nanikap yia aaweya ona teeria-pa wiar ikemik. 6 Me i Moses sira wuomakek nain ookamkun yia aawok, weetak. Onaiw yia kemalep yia aawok. Moram i sira nain ookamkun yia aawekak-na me maekam, onaiw yia kemalep yia aawok.
- 7 Ne kamenap? Wi Isrel unowa-na feenap maemik, “I Moses sira wuomakek nain baliwep ookamkun Mua Maneka-ke pina marew yia nainok.” Naap maimik-na weetak, wi uferamik. Ne wi mua Mua Maneka ona wia nanikap aawok, wi nain-ke pina marew wia naek. Naeya wi teeria eena uferamik nain iiwawun emina kekan-afuramik. 8 Naapeya Mua Maneka opor ara oko feenap wia maek,
 “Mua Maneka-ke wi Isrel kema wia pinaroweya mokoka maa me urufimik, ne ifana maa me miimimik. Iriw naap wia onak nain ekapep aakisa pun naap ikemik.” *(Lo 29.4, Aisaiya 29.10)*
- 9 Ne i nembesir owow saria Dewit pun feenap wia maek,
 “I eliwa ikaimik naemi wiam irimik. Naeya wiena sira kookalimik nain-ke wia ekereya maa anima-pa wiam wuauk.
- 10 Ne wiena mokoka foma pukep maa makena me urufuk. Wiena pina akuawimik nain maa pina aawowa saarik ineka kuep ikauk.” *(Someka 69.22-23)*

Mua Maneka wi owow oko oko wia aawiya

11 Aria yo nokarowa fain-ke efar ikua. Wi Isrel oro-boonemik nain iiwawun naap ikaikuan-i? Weetak, naap wia, era wiar ikainon. Nain wi wiena oro-booniwkin Mua Maneka-ke wi owow oko oko wia aawiya. Naeya wi Isrel wi nain naap wia urufap kema wiisarep Mua Maneka kiiriw ookikuan. 12 Ne aria ni fain kema suuweka. Wi Isrel-ke Mua Maneka me ookiwkin miiw unowa owow unowa wia kemalep wia aawiya. Wi Mua Maneka sira ookowa wiar piipuiwkin owow oko oko-ke Mua Maneka ookap eliw ikaimik. Aria wi Isrel unowiya kema kirikuan-na, aa eliw akena, miiw unowa owow unowa, wi unowiya eliw ikaikuan.

Wi Isrel ne wi owow oko teeria Yeesus ookuk naek

13 Ne aakisa ni owow oko oko mua nia maakiyem, makena yo Mua Maneka-ke efa sesekeya Yeesus Kraiss opor eliwa nia maakem-miawiyem.

Naeya yo uuwowa fain onowa kema urupep kekanowa uuwam-miawiyem. ¹⁴Ne oko feenap, yo ni niar uuwamkun yena opor epaskun wi Isrel kema wiisarep papako kema kirep Yeesus Kraiss teeria wiar ekuk. Yo muut nain uuwiyeem. ¹⁵Wi Isrel Mua Maneka mikikira iwiwkin os-ke sisina-pa wia wuap miw unowa nain wia aaweya ona epaskun ikemik. Ne wi Isrel kema kiriwkin Mua Maneka-ke kiiriw wia aawinon-na, aa eliw akena. Wi mua umep ikok iikirimik saarik arikuan. Umep iikirowa nain maa eliwa-ke.

¹⁶Aria wi Isrel feenap saarik, inasin emera kiripap lawisiw puukap aawimik nain Mua Maneka unuma-pa wuomikuan-na aria okaiwi nain pun iwwawun iriniya Mua Maneka ona wiar arinon. Ne nomokowa pun naapiw, fiira Mua Maneka wiarik, naeya ekeka pun naap, Mua Maneka ona wiar ikainon. ¹⁷Aria maa oko feenap kema suuweka. Wi Isrel oliw nomokowa akena saarik. Oliw ekeka papako Mua Maneka-ke pu-puukap iiraromakek. Ne ni eena oliw asia saarik ikeman. Oliw asia nain arekeka kaisap aawep oliw akena pia-pa tana opawak. Ne fiira-ke eka iweya arimiya. ¹⁸Naapeya ni unuma niam pirowa-ko me ikua. Naap me maeka, “I eliwa-ke, naapeya Mua Maneka-ke wi Isrel wia iiraremi yia aawok.” Fain kema suuweka, ni ekeka-ke fiira kekanowa me iwiman, weetak. Makena, fiira-ke ni kekanowa nieya arimiman.

¹⁹Ne ni feenap maiman-i? “Mua Maneka-ke ekeka papako iiraromakep i yia aawep epasuma-pa neeke yia tana opawak.” Naap-i? ²⁰Ae makena, naap eliw maowen. Moram wi Isrel Mua Maneka opora me wiar opiwkin wia iirarek. Ne ni opora wiar opiwkin nia aawok. Naeya ni me niam ireka, weetak. Ni Mua Maneka ekima manek akena opap kema tootoneka. ²¹Moram ni feenap kema suuweka, Mua Maneka-ke oliw ekeka iirarep oliw asia arekeka kaisap neeke tana opawak. Naeya ni emina kekaniwkin-na nis pun naap nia iirarinon. ²²Naapeya ni fain wiar kema suuweka, Mua Maneka mua yia kemaliya, naemi bagiaw pun yia ofakowiya. Wi wakiep oromik nain bagiaw wiar urufikuan. Wi o opora wiar opap ikaimik nain wia kemalep wia saliwya. Naapeya ni kekanep opora wiar opap ikeka, oko nis pun naap nia iirarinon. ²³Mua Maneka kekanowa onaiya ikua. Naapeya wi Isrel eena Mua Maneka piipuamik nain kema kirep opora wiar opikuan-na nainiw wia aawep ona teeria-pa wia wuinon. ²⁴Ni owow oko oko, ni eena oliw asia arekeka saarik ikok oliw akena pia-pa me ikowa nain Mua Maneka-ke nia kaisap aawep nia tana opawak. Neemi fain pun eliw oninon, nain yoowa marew. Mua Maneka eliw wia aawep ona epa awona-pa wia tana opawinon. O eliw naap onap-puinon.

Mua Maneka miw mua unowiya yia kemalep yia saliwya

²⁵Aria emar unowik, wi Isrel papako emina kekaniwkin Yeesus Kraiss opor eliwa miw unowa owow unowa ikip nia maakimik. Ne ni opora

opap Mua Maneka teeria wiar ekowen. Oko ni niam purupemi feenap maowen, “I eliwa, ne wi Isrel weetak.” Nain naep yo maa kokot ikua fain amisareka naep nia maakiyem. Ni naap ekap pepep eriwkin wi Isrel unowiya nainiw wia aawinon. ²⁶ Mua Maneka opora eena siisimep-puamik nain ona feenap maep-puak,

“Wi Isrel eena Yekop nembesir unowa nain pina onam-ikaimik.

Ikoka wi wia aawow mua nain wiena owowa Saiyon-pa wiar imenarep sira wiar kiripinon.

²⁷ Aria yo pina wiar iirarowa maiyem nain yena opora-ke. Yena wia maakep opora koonowiyem nain ookap naap oninen.” (*Aisaiya 59.20-21, 27.9*)

²⁸ Yeesus Kraiss opor eliwa nain Mua Maneka-ke ni miw unowa owow unowa miimeka naep wi Isrel sisina-pa wia wuak. Naeya wi aakisa o iiwua saarik wiar ikemik. Nain Mua Maneka ona iiriw wiena nomokow fiira Abraham ame wiamiya opora koonowak. Naeya wi iiriw wia pepekimewa ona teeria kakeniw wiar ikemik. O manek akena wia kookalem-ikaiya. ²⁹ Opora iiriw naap maek nain me kiripinon. ³⁰ Feenap, ni owow oko oko iiriw Mua Maneka opora me wiar miimam-ikeman. Ne aakisa wi Isrel-ke Mua Maneka opora mikikira-pa wuiwkin o nia naep nia kemalep nia asipiya. ³¹ Ne aakisa wi Isrel pun naap, makena wi Mua Maneka opora mikikira iwemik. Nain ikoka pun wia kemalinon, ni nia kemaliya naap. ³² Moram miw unowa owow unowiya emina kekanep Mua Maneka opora me wiar miimiwkin onow onaiya pina-pa yia wuak. Ne o yia kookalep ikoka unowiya yia saliwekam naep sira naap onak.

I Mua Maneka unuma wiar purupiyen

³³ Aa Mua Maneka aa! Maa muutitik ne ele-eliwa unowa yia onomak. Ona amisa manek akena, iinan akena, kapa marew. O kema suuwowa-ke maa muutitik nomakek. O amis maneka nain i kamenap wiar amisarep maem-miawiyen? Ne o kema siisia wiar ikua nain pun i wiar mekawowa me pepep akena. ³⁴ Ne Mua Maneka opora siisimep-puamik nain pun feenap maek,

“Mua naareke Mua Maneka kema wiar amisarek, ne mua naareke o emina-pa wiar iimarep kema iwiya?” (*Aisaiya 40.13*)

³⁵ Ne mua naareke Mua Maneka maa iweya ikoka muuna kiripominon naiya?” (*Yop 41.11*)

Opora naap maek. ³⁶ Moram maa unowa Mua Maneka ona tawerarek, ne os-ke ikaeya maa unowa o kekanowa-pa ikaiya. Neemi ona maeya naap akena imenariya. Naapeya maiyem, oo Mua Maneka, no unum maneka anane naap nefar fakeram-ikaiyen. Makena.

Mua Maneka baliwep ookowa-ke

12 ¹ Aria emar unowik, ni feenap oneka akena naep nia maakiyem. Mua Maneka ni manek akena nia kemalep nia saliwak. Naapeya

ni anane o kema suuwap niena mia niam wuami patirowa saarik areka. Naap maemi niena kema kaalal-afurap o uuwowa uuwomaka. Ni naap onami lotu makena oniman. Mua Maneka sira naap nain niar kookaliya. ²Ne miiw sira-sira ookowa kemaiw ikeman nain iiwawun piipu-afureka. Ne Mua Maneka ona sira enuma niem-ikaiya nain, nain kema manekiw ikeka. Naap ikok Mua Maneka maa mauwa onowa nia kookaliya nain akimap ookami paayarowen, sira eliwa ne sira kakeniw eena o kookaliya nain.

Mua Maneka amisa yieya uuwomiyen

³Aria Mua Maneka ona kookalowa-pa yo uuwowa fain efa asipeya ni unowiya nia maakiyem, ni unuma niam purupemi me niam maeka, “Yo amis maneka, sira eliwa efar ikua.” Weetak, naap me maeka. Mua Maneka eena nia asipeya opora wiar opiwkin kekanowa ne uuwowa niek nain kema suuwami pepekiw niam maeka. ⁴Naeya fain kema suuwikua. I mia-na kuisow muuta, nain ara muutitik unowa, ne uuwowa ononer wiar ikua. ⁵Sira naapiw, i mua unowiya Krai teeria-pa wiar ikemik nain epaskun mia iriniya kuisow saarik ikemik. I yiam teekap-puowa-ko me ikua, epaskun maneka ikemik.

⁶Mua Maneka ona kookalep i mua kui-kuisow amisa yieya uuwowa ononer onimik. Naapeya i uuwowa nain kakeniw wiar faomowa-ke ikua. Feenap, Mua Maneka mua oko opora kema iweya mainon, “Opora nain Mua Maneka-ke yiek.” Naap maemi opora ariman wia maakinon. ⁷Ne Mua Maneka mua oko i Yeesus Krai teeria wia naapowa uuwowa iwinok-na o uuwowa nain opam-ikainok. Ne Mua Maneka opora suule wiowa uuwowa iwinok-na somek mua arep uuwam-ikainok. ⁸Ne Mua Maneka teeria-pa baliwep ikowa nain wia kekanowowa uuwowa, nain mua oko iwinok-na neek wia kekanowam-ikainok. Wi mua maa marew ikemik nain wia naapowa, nain mua oko kema iwinok-na baliwep wia naapam-ikainok. Ne mua oko woos mua wuinok-na o Yeesus Krai ona teeria baliwep wia urufam-ikainok. Ne wi mua wia kemalep wia asipowa nain, mua oko kema iwinok-na o pasirirow marew palanowi wia asipam-ikainok.

I Yeesus teeria epaskun baliwep yiam saliwiyen

⁹Aria mua wia kookalowa nain maken akena wia kookaleka. Neemi sira unowa feenap oneka, sira samora onowa miatin-afurap sira eliwa ookiman nain naap opap koonoweka. ¹⁰I Krai teeria epaskun ikemik naep yiena yiamun epia-ke naemi niam saliweka. Ne ni ekima niam opaka, opora me niam fieneka. Naap onowa nain nena kiikir one. ¹¹Ni me lebumareka, Mua Maneka uuwowa kema manekiw ikok palanowi wia ikeka. ¹²Mua Maneka eena opora maek nain makena-ke wiar naep kema

nain manekiw ikok kema eliwiw ikeka. Ne pina kamenap niar imenariya nain pun ni kema sonomiw ikeka. Neemi Mua Maneka farowa nain me piipueka, anane naap farem-ikeka. ¹³Ne Yeesus Krai teeria mua papako maa-ko iiwariwkin-na wia naapeka. Ne owow oko mua-ko niar kereriwkin-na wia tetareka.

¹⁴Wi mua nia samorimik nain Mua Maneka fariwkin kema eliwa wiinok. Ne nis pun wia saliweka, sarinemi murarow opora me wia oneka. ¹⁵Wi kemelam-ikaimik nain wiamiya kemeleka. Ne wi kema fufurarep omomimik nain pun wiamiya omomeka. ¹⁶Ni unowiya kema epaskun ikeka. Oko-ke iikirami yo yaisow naemi me wame pirinok. Yo mua amisa-ke me wame mainok. Naep yo taar teekow mua-ke naemi uuwam-ikainok.

¹⁷Aria mua oko sira samora nia onuk-na muuna me wia urureka, sira eliwa wia ofakoweka. Naeya mua unowa nia urufap mauk, “Aa, sira nain eliwa-ke,” naap maikuan. ¹⁸Wiena nia iiwuaruk-na wiena maa-ke. Ni saria opow sira-pa ikeka.

¹⁹Emar unowik, muuna ururowa sira nain neek ikainok. Nain Mua Maneka ona maa-ke, ikoka os-ke sirirowa wiinok. Moram o opora maek nain wiar siisimep-puamik, nain feenap,

“Mua sira samora nefa oniya nain yena maa-ke, ikoka yena nain kiripinen.” *(Lo 32.35)*

²⁰Me wia samoreka, ne ni Mua Maneka opora maek nain ookami oneka, feenap,

“Nena iiwua mua-ko wuaileya-na farep maa onake. Ne kema enekareya-na eka dabela onake. Moram no naap oninan-na eena sira samora nefa onak nain onaiw emina ururion.”

(Sindaun 25.21-22)

²¹Naapeya mua oko sira samora neek nefa oninok. Nain no sira eliwa-pa pikiwemi sira samora nain iiwawun wiar ifemakeya sira eliwa-ke manekarem-ikainok.

I anim onoma opora wiar ookiyen

13 ¹Aria ni unowiya wi anim onoma ekima wia opap baliwep ikowa-ke ikua. Moram anim onoma wieniw me aremik, weetak. Mua Maneka-ke wia wueya wi uuwami miiw unowa urufimik. ²Naapeya wi mua wi anim onoma opora wiar fienimik nain wi Mua Maneka opora pun wiar fienimik. Neeke wiena wiam ekerimik. ³Moram mua sira eliwa onimik nain anim onoma me wia keker opimik. Makena, mua sira samora onimik nain-ke anim onoma wia keker opimik. Naapeya anim onoma me efa samoruk naiman-i? Naap nain ni sira eliwa-pa ikeka, naeya mua eliwa-ke nia naikuan. ⁴Moram wis pun Mua Maneka uuwow mua-ke, baliwep pokowa nain yia pirimik. Nain no sira samora-ko

onap-na maa senam. Mua Maneka ona uuwowa nain wieya wi siriowa niowa kekanowa onaiya ikemik. ⁵Naapeya wi sira wiokowa-ke eliw. Me siriowa aawowa keker opap sira eliwa ookimik, weetak. I Mua Maneka kookalowa wiar ookami sira eliwa-pa ikaiyen, naap naem-ikowa-ke.

⁶Naapeya ni takis ariman. Ne maamuma nainiw wi anim onoma uuwowa baliwep faem-ikaikuan. Moram Mua Maneka ona wia pepekimeya wi uuwimik. ⁷Ne takis sira kamenap nain pun eliw wuowen. Takis sira-sira naiwkin takis areka. Wi anim onoma ne wi woos mua unowiya ekima wia opap wi sira-sira wuimik nain ookeka.

Baliwep ikok yiam kookalem-ikowa

⁸Aria ni mua oko muuna kuisow me niar ikainok. Ne maa kuisow fain muuna saarik eliw niar ikainon, feenap, mua wia kookalem-ikowa. Mua eena mua oko wia kookalep wia saliwiya nain Moses sira wuomakek nain ookowa iiwawun silewinon. ⁹Sira unowa nain feenap, soma me oreka, mua oko me wia ifakimeka, me ikumareka, mua oko maa me wiar kema kueka. Sira unowa nain epaskun wuami feenap maemik, “Mua wia kookale, nena name kookalin naap.” ¹⁰Naapeya no mua wia kookalinan-na me wia samorinan. Naeya mua oko wia kookalin nain no Moses sira wuomakek nain baliwep akena ookami kapa teekin.

¹¹Epa fain maa muutitik pupep kema pukeka, ni inow epa iiriw weeserek. Moram iiriw i Kraiss opora wiar opimik nain Mua Maneka yia aawowa epa eewuar ikua, ne aakisa tiil akena wiar arikua. Naapeya ni aakisa mokoka wilineka. ¹²Epa kokoma ikok epa nan parinarem-ikaiya. Naapeya sira-sira epa kokoma-pa ikok kokot onimik nain piipuikua. Piipuap iikirami irakow maa unowa mia-pa wuap parina-pa ikok sira samora fienikua. ¹³I baliwep ikaikua, wi mua epa wiimeya maa baliwep urufimik naap. I feenap me onikua, maapora maneka onap eka kekanowa me enimikua. Uruw mia yiam kaikikua ne sira samo-samora me yiam onikua. Me irakikua, ne maa me wiar kema kuikua. ¹⁴Sira nain piipuap yiena Maneka Yeesus Kraiss eena konima saarik aeka. Mia kookalowa ookami sira samo-samora onam-ikowa nain iiwawun piipu-afureka.

Mua Maneka mua kui-kuisow kema wieya nain ookowa-ke

14 ¹Aria mua oko Mua Maneka opora wiar miimiya, ne sira ookowa-ke kema pinariya. Mua naap nain pun aawep kemena-pa wueka. Me o sira nain ariman wiar maemi oporiw iraku naep aawiman, weetak. Ni aawep-pueka. ²Feenap, mua sira erup-pa ikemik, mua oko maa sira-sira nain momor enimiya. Ne mua eena sira ookowa kema pinariya nain maa eneka enowa emi wame wuiya. ³Naeya mua eena maa momor enimiya nain-ke mua oko firekami me tuuninok. Neemi mua maa eneka me enimiya nain pun naap, mua oko nain me wiar maemi tuuninok.

Moram Mua Maneka os pun aawep ona teeria-pa wuak. ⁴O Yeesus Kraisi teeria-pa ikua. Naeya o baliwep ikaiya-i e weetak, ona woos mua nain-ke mainon. No mua kamenapeya o main? Yiena Maneka Yeesus ona asipeya kekanep Mua Maneka sira baliwep wiar ookinon.

⁵Ne maa oko pun feenap, mua oko-ke maiya, fofa papako maneka, papako oram-ke. Ne mua oko-ke maiya, fofa unowa iiwawun naap manekiw. Nain ona mua kui-kuisow woosa kamenap wuap ookam-ikainok. ⁶Mua eena fofa maek nain Mua Maneka kema suuwowa naep naap maek. Ne maa enowa iiriw maem pun naap, mua eena maa momor enimiya nain Mua Maneka sira eliwa naakep maa nain enimiya. Naap onami Mua Maneka unuma purupiya. Ne mua eena maa papako fariariya nain pun naap, Mua Maneka sira eliwa naakep maa enimiya. Sira naap onami Mua Maneka kema suuwap unuma purupiya.

⁷I unowiya Mua Maneka kema suuwap maa onimik. Moram i mokok enuma ikemik fain yiena kookalowa ookowa-ko me ikua. Ne umowa pun me yiena maa-ke, iir kain umiyen, ne kamenap umiyen, i me amisaremik. ⁸Ne i mokok enuma ikemik fain, i Mua Maneka unuma fakeru naep maa onimik. Ne umowa pun naap, i umimik nain Mua Maneka ona maa-ke. Naapeya i mokok enuma ikemik fain ne umimik nain Mua Maneka wapena-pa wiar ikemik.

⁹Krais muut nain umep ikok iikirak. Naeya os-ke wi mua umimik nain ne mokok enuma ikemik nain wia urufam-ikaiya. ¹⁰Naapeya no moram nena teeria epaskun sira wiar tuunin? Ne moram mua oko sira wiar firekin? I naap onowa-ko me ikua, moram i unowiya wiimar Mua Maneka eena pokap yia mekawiya neeke wiar imenaremkun ona yia mekawap sira yiar mainon. ¹¹Yo naap maem, moram Mua Maneka opor ara oko feenap ikua,

“Yo Mua Maneka-ke maiyem, makena yo anane ikaiyem. Naeya mua unowiya yo miir onoma-pa keema muuna mikikuan. Ne mua unowiya maikuan, ‘Mua Maneka no naisow maneka, yia urufami yia mekawin.’”
(Aisaiya 45.23)

¹²Naapeya yo feenap maiyem, i kema kamenap wuap sira onamik nain fofa neeke mua kui-kuisow Mua Maneka ona maakemkun ona yia mainon.

¹³Naapeya yiena teeria epaskun wia tuunowa nain piipuikua. Ne yiena sira yiam pupep maikua, “Yo sira kamenap onamkun wi urufap me oro-boonuk,” naap maiyen. ¹⁴Yo yiena Maneka Yeesus kema wiar ikok amisarep maiyem, maa enowa muutiw mua kuisow pina-pa me wia wakiowawiya, weetak. Nain mua oko mainon-na, “Aa, maa fain eliw marew, yo eniminen-na pina oninen.” O naap maep enowa emi wame wuinon. ¹⁵Makena, maa momor enowa nain nena maa-ke. Nain nena teeria epaskun nain sira nefar urufap kema samorarek. Naap nain

no teeria epaskun kema suuwowa marew maa onan, o me kookalep maa naap onan. Naapeya nefa maakiyem, Yeesus Krais o naep umok, naapeya no mua nain me samore. ¹⁶Neemi no maa kema suuwap one. No maa eliwa-ke naep onan, nain oko wi papako-ke samora-ke naep nefa tuunikuan. ¹⁷Baliwep kema suuwap maa one, moram Mua Maneka pika kemena-pa wiar ikowa nain maa enowa nain me maa maneka-ke, Ewar Eliwa-ke kema yieya sira kakeniw ikowa, kema sonoma ne eliwiw ikowa sira makena-ke. ¹⁸Moram mua eena Krais kema suuwap sira naap ikaiya nain Mua Maneka-ke sira eliwa nainon. Neemi wi mua pun o sira nain urufap wiar kookalikuan.

Maa unowa Mua Maneka kema suuwap onowa-ke

¹⁹Naapeya maiyem, i sira eena pokow eliwa yiiya nain opa-afuriyen. Neemi yi-yieniw yiam kekanowam-ikok kekanep Mua Maneka sira ookiyen. ²⁰Mua Maneka mua nain aawep asipam-ikaiya, ne i maa enowa muuta nain naap onami me oro-boonikua. Makena, enow unowa nain kuisow enep sira puukowa-ko me ikua. Nain maa enowa eena mua oko enowa emi maek nain no me wiar kema suuwowa ikip eniminan-na mua nain-ke kema pinarep samorararion. ²¹Naapeya maa eneka me enowa ne eka kekanowa me enowa, ne sira kamenap onowa nain maa marew, nain nena teeria mua oko pina-pa me wakinok naep-na me one. ²²Ne ni Mua Maneka naep sira kamenap kema wuiman nain kakeniw naap niar ikainok. Mua eena maa nain eliwa-ke naep onam-ikok kema unu-unowa me wuiya nain o kema eliwiw ikainok. ²³Ne mua-ko mainon-na, “Yo maa nain enep Mua Maneka sira wiar puukinen-yon.” Kema ere-erup naap arep ikok eniminon-na pina-pa wame wuinon. Aria i maa onowa kema suuwam-ikok maa nain me eliwa-ke naep kiiriw oniyen-na pina-pa yiam wuiyen.

15 ¹Aria i kekanep Mua Maneka opora wiar opam-ikaimik nain yiena kookalowa me yiam ookikua. I feenap onowa-ke eliw, wi yiena teeria epaskun Mua Maneka ookimik, nain sira papako ookowa kema pinarimik. Wi nain kekelka wia wuiyen. ²Neemi i yiam kui-kuisow yiena teeria epaskun baliwep ikok Mua Maneka opora kekanowa wiar opam-ikauk naep wia kekanowiye. ³Moram Krais pun ona me wame kema suuwak, weetak. Mua Maneka opor ara oko feenap ikua nain ookak,

“Mua Maneka wi mua eena opor samora maemi nefa samorimik
nain yos-ke akuawiyem.” (Someka 69.9)

⁴Aria iiriw eker a opor unowa Mua Maneka-ke maeya siisimep-puamik, i nain wiar miimap amisa aawowa-ke naep siisimemik. Ne opora nain-ke kema eliwa yiemi yia kekanowiya. Naeya i kekanep naap ikok Mua Maneka maa mauwa maiya nain kema moke ikok makena urufiyen.

⁵ Aria Mua Maneka-ke yia kekanoweya i kekanep kekelka ikaimik. Naapeya o faremkun ona nia asipeya ni unowiya kema epaskun ikok Krai sira ookami niam asipam-ikowen. ⁶ Naeya ni unowiya kema epaskun ikok unow onaiya Mua Maneka eena yiena Maneka Yeesus Krai wiawi nain unuma wiar fakeram-ikowen.

⁷ Aria Krai nia kookalep nia aawep nia saliwak. Naapeya ni sira wiar ookami mua oko wia saliwaka. Ni naap oniwkin Mua Maneka unum maneka aawinon. ⁸ Moram Krai wame porop wi Yuuda wia asipinen naep ekapok. Mua Maneka ona iiriw wiena Yuuda nembesir wiamiya opora kaikak nain makena arowinen naep. ⁹ Ne me nain muutiw, fain pun, wi owow oko oko wia kemalep Krai sesekak. Nain naep o unuma wiar fakerimik, eena Mua Maneka opora maek naap. Feenap,

“Naapeya yo wi miiw unowa teeria unowa wiamiya ikok unuma nefar fakerinen. Ne no unuma nefa fakerowa someka awinen.”

(2 Samuel 22.50, Someka 18.49)

¹⁰ Ne opor oko feenap,

“Ni owow oko, ni Mua Maneka teeria wi Isrel wiamiya manek akena kemeleka.”

(Lo 32.43)

¹¹ Ne oko pun feenap maek,

“Ni owow oko oko ni unowiya yiena Maneka kuisow nain unuma wiar fakereka. Ne o unuma fakerowa someka aweka.”

(Someka 117.1)

¹² Aria profet Aisaiya-ke iiriwiw feenap maep-puak,

“Owow saria oko ikoka Yesi kerekera-pa imenarinon. Os-ke miiw unowa owow unowa wia urufam-ikainon. Naapeya wi pokow eliwa o wiar aawowa nain arewikuan.”

(Aisaiya 11.10)

¹³ Yo feenap nia naep maiyem, ni Mua Maneka opora wiar opam-ikaiwkin kema nia sonominok. O eena opora makena nia opomiya nain. Naeya ni manek akena kemelami kema eliwikowen. Ne Ewar Eliwa-ke nia kekanowam-ikaeya Mua Maneka opora maek nain makena-ke naep wiar opap kema maneka suuwam-ikowen.

Pol wi owow oko wia naep uuwam-ikua

¹⁴ Aria emar unowik, yo sira baliwep niar amisarep maiyem, ni anane mua oko sira eliwa wia oniman. Ne pun ni Mua Maneka sira unowa nain baliwep wiar amisareman. Naapeya mua oko suule wiemi ni nieniw niam kakenowa pepekeraman. ¹⁵ Makena ni naap ikeman, nain yo parosifa nia siisimomiyem fain opor ara papako opor kekanowa siisimem. Nain ni nia kemapawowa naep naap onam. Moram Mua Maneka ona Yeesus Krai suuwowa fain yiemi efa asipiya. ¹⁶ Naeya yo uuwami ni owow oko oko Yeesus Krai opor eliwa nia maakem-miawiyem. Ne ni Mua Maneka patirowa miir onoma-pa nia pekamkun kemelap nia aawok. Ne Ewar

Eliwa-ke niamiya ikaeya ona teeria kakeniw ikowen. Yo muut nain uuwiyem.

¹⁷Naapeya yo Mua Maneka uuwowa uuwam-miok Yeesus Krai unuma-pa yame iriyem. ¹⁸Ne yo maa oko me mainen, fain muutiw mainen. Yo Krai-ke efa asipeya ni owow oko oko ona opora nia maakemi maa miililina unowa imenankun ni opora wiar opaman. ¹⁹Ewar Eliwa-ke kekanowa yieya maa miililina imenam nain naap onami Krai opor eliwa owow unowa iiwawun wia maakurumem, Yerusalem-pa onoma wuap naap ikiwemi owow unowa nain saawirinowap Ilirikum-pa fuunem. ²⁰Yo sira feenap, wi owowa eena Krai opor eliwa me miimowa pepen akena ikemik nain muutiw wiar ikiwep wia maakem-miawiyem. Ne wi iiriw wia maakiwkin miimap ikemik nain weetak. Yo mua oko iiriw uuwak neeke me anian pasinen. ²¹Yeesus opora wia maakowa nain profet Aisaiya opor ara oko feenap maek,

“Wi owowa eena iiriw o-ko me wia maakemik nain ikoka wia maakiwkin urufikuan. Ne wi iiriw o opora-ko me wiar miimamik nain ikoka miimap amisarikuan.”

(Aisaiya 52.15)

Yo opora nain ookami oniyem.

Pol wi Rom wia urufowa kema ikua

²²Aria yo uuwowa-pa korinop ikem, naapeya yo ikiwep ni nia urufowa maem-ikem nain me pepek. ²³Nain yo aakisa kame unowa fain uuwowa welawam. Yo ni nia urufowa nain iiriw ekeram maem-ikem. ²⁴Naapeya aakisa niar ikiwowa naiyem. Nain yo Spen ikiwemi ni niar fuunep lawisiw niar ikainen. Niamiya ikok kema eliwa aawep era-ko imenomiwkin Spen ikiwinen, yo kema naap maiyem. ²⁵⁻²⁶Nain yo aakisa Yerusalem ikiwep-puap ni niar ikiwinen. Wi Yeesus teeria eena Yerusalem-pa ikemik nain maa marew, oram akena ikemik. Ne wi Masedonia wi Akaiya naap teeria nain wia asipowa naep maamuma, maa unowa fiirimiwkin wia pikiwominen. ²⁷Wi wiena kookalep naap onamik. Iiriw wi Yuuda-ke ikiwemi wi owow oko oko Mua Maneka opora wia maakem-miawemik. Naeya wi sira eliwa wia kiripomami maamuma wia asipuk. Naapeya sira eliwa wia onimik nain eliwa-ke wia naiyem. ²⁸Naapeya yo wi maamuma nain wia pikiwomap-puap nainiw kirep Spen ikiwemi ni niar fuuninen. ²⁹Yo amisarem, yo niar ikiwiyem nain Krai kema yia sonomeya yiena unow onaiya iiwawun manek akena kemeliyen.

³⁰Emar unowik, feenap, yiena Maneka Yeesus Krai unum maneka wiar kema suuwimik. Ne Ewar Eliwa-ke kema yieya i yiam kookalep epaskun ikemik. Yo nain naep feenap oneka naiyem, yo uuwowa yoowa oniyem fain efamiya ikeka, feenap, Mua Maneka fariwkin efa asipam-ikainok. ³¹Naeya Yuudia kame ikiwiyem nain wi Yuuda Yeesus Krai me ookami efa iiwuarimik nain me efa samoruk. Ne oko feenap, wi

Yeesus teeria Yerusalem-pa ikemik nain maamuma wia pikiwomiyem fain kemelap aawuk. ³²Naap ikok Mua Maneka ona era-ko wuomeya-na palanowiw ni niar ikiwinen. Neek niamiya ikok kema wueliwa ininen. ³³Aria Mua Maneka kema eliwa niinok. Makena.

16 ¹Aria aakisa yo yiena uuwow epaskun Fibi maiyem, emeria eliwa-ke. Wi Yeesus teeria Senkria owowa-pa ikemik nain wiamiya ikok uuwiya. ²O ikiwep niar fuuninok-na yiena Maneka teeria-ke naep aawiwkin niamiya ikainok. I Mua Maneka teeria sira naap onowa-ke. O teeria unow akena wia asipami yos pun efa asipam-ikua. Naapeya maiyem, maa-ko iiwarinok-na asipeka.

³Aria Prisila ona mua Akuila ikos neek wia maakeka, yo wi eliw ikauk wia naiyem. Wi yena uuwow epaskun-ke, i unowiya Yeesus Krais uuwomimik. ⁴Wiam erup iir oko yo efa asipam-miok lawisiw akena umekamik. Wi manek akena yia asipamik. Naeya maiyem, me yo yaisow muuta sira eliwa wia naiyem, wi Yeesus teeria oko oko pun sira eliwa wia naimik. ⁵Ne wi Yeesus teeria papako anane wiam erup koorapa wiam fiirimep Mua Maneka lotu onimik nain pun neek wia maakeka, wi eliwa ikauk wia naiyem. Ne yena emar Epenetus pun maakeka, o eliw ikainok naiyem. Esia kame nain o kiikir Krais teeria wiar ekak. ⁶Ne Maria pun maakeka, yo eliw ikainok naiyem, o ni nia naep uuwowa kerew uuwak. ⁷Ne Andronikus Yunias ikos neek wia maakeka, wis pun eliw ikauk wia naiyem. Wi i Yuuda epaskun-ke, ne Yeesus muuta nain efamiya koorak ekamik. Wi kiikir uuwowa nain aawep ikaiwkin yo aakisa fan aawem. Ne wi Krais uuwow mua aremik nain unum onaiya ikemik.

⁸Aria yena uuwow epaskun Ampliatus, o eena manek akena kookaliyem nain pun efar maakeka, eliw ikainok naiyem. ⁹Ne yiena uuwow epaskun Urbanus ne yena emar oko Stakis, wiam erup eliw ikauk wia naiyem. ¹⁰Ne Apeles pun eliw ikainok naiyem, o Krais ookami sirirowa aawok nain fienap nomakek. Aria wi Aristobulus teeria nain pun eliw ikauk wia naiyem. ¹¹Ne yena kaka epaskun Erodion pun maiyem, eliw ikainok naiyem. Ne wi Narsisus ona teeria onaiya pun wia maiyem, eliw ikauk wia naiyem.

¹²Ne emeria wiam erup, Trifina Trifosa ikos wia maiyem, eliw ikauk wia naiyem. Wiam erup yiena Maneka uuwowa yoow akena onomamik. Ne Pesis yiena ekerak, os pun yiena Maneka uuwowa kerew akena onam-ikua. Os pun eliw ikainok naiyem. ¹³Ne yiena Maneka uuwow mua oko Rufus, ona onak ikos eliw ikauk wia naiyem. O onak-ke muuka efa arowap efa kakaltak. ¹⁴Aria wi teeria fain, Asinkritis, Flegon, Ermes, Patrobas, Ermas ne mua papako wi wiamiya ikemik nain pun unow maneka eliw ikauk wia naiyem. ¹⁵Ne Filologus ona emeria Yulia ikos, aria Nereus ona wekera ikos ne Olimpasi ne wi Mua Maneka teeria papako wi wiamiya ikemik nain pun unow maneka eliw ikauk

wia naiyem. ¹⁶Aria ni teeria nain unowiya eena Yeesus Krai teeria-pa ikeman, sira eliwa, nis pun eliw ikeka niam naakeka. Ne Yeesus Krai teeria owow unowa-pa ikemik nain pun ni eliw ikeka nia naimik.

¹⁷Aria emar unowik, ni Yeesus Krai opor eliwa aaweman. Nain ni maa urufami, oko wi wadol opora onami mua wia peeskimimik nain era oko-pa nia pikiwikuan. Naeya niam fo-fookami Yeesus Krai ookowa pinarowen. Naapeya wi wiamiya me areka. ¹⁸Moram wi mua naap nain wi me Krai uuwowa onomimik, weetak. Wi wiena mia kookalowa ookimik. Ne opora wia daiberow aremi wi mua amis marew nain era samora-pa wia pikiwiwkin oro-boonimik. ¹⁹Aria ni Krai opora wiar ookiman nain meta niar manekarek. Naapeya yo muut nain manek akena kemeliyem. Nain yo feenap nia maiyem, ni maa baliwep kema suuwap oneka, sira eliwa kema manekiw ikeka ne sira samora onowa kema marew ikeka. ²⁰Aria epa me ekinon, Mua Maneka kema eliwa yiya nain Satan samorami ni kepur tepak-pa niar wuonon. Ne yiena Maneka Yeesus niamiya ikok nia asipam-ikainok.

²¹Aria yena uuwowa epaskun Timoti eliw ikeka nia naek, ne yena kerekera epaskun wiam arow, Lusius, Yeson ne Sosipater wis pun naapiw, eliw ikeka nia naemik. ²²Aria Pol ona opora maem-ikaeya yo Tertius-ke siisimem. Yos pun naap nia maiyem, yiena Maneka unuma-pa eliw ikeka nia naiyem. ²³Aria Gaius pun eliw ikeka nia naek. Yeesus Krai teeria unowiya o koor-pa yiam fiirimimik mua nain. Ne Erastus Kartus ikos pun eliw ikeka nia naemik. Erastus-na Korin owow maneka fain maamuma wia urufomiya. ²⁴Yiena Maneka Yeesus Krai ni niamiya ikok nia asipam-ikainok. Makena.

²⁵Aria i Mua Maneka unuma wiar fakerikua. Os-ke eliw nia kekanowami Krai opor eliwa yo wia maakem-miawiyem nain kekanowa opaka naep nia asipiya. Opora eena iiriw kokot wiar ikua ne aakisa ariman arek nain. ²⁶Opora nain iiriw Mua Maneka-ke ona profet wia maakeya siisimep-puamik. Ne aakisa is-ke opora nain ariman wia maakem-miawimik. Naeya miiw unowiya Krai opora wiar miimap opora wiar opikuan. ²⁷Oo, Mua Maneka, no naisow amis maneka. Naeya i Yeesus Krai unuma-pa no unum maneka anane maneka nefar fakeram-ikaiyen, me piipuiyen. Makena.